

✦ A ✦ S ✦ D ✦

Obsah 4. čísla 10. ročníku - 1978

Jistota ve vítězství nad smrtí

Podmínka života

Symbols spasení — VI

A bude očištěna svatyně

Sedm slov z kříže

Láska volá po soucitu

Tak nás Bůh vedl (16)

Dnešní krajina

v okolí biblického Sílo

Ke štěstí nestačí jen přání

Po stezkách Boží pravdy

Mojžíš, Eliáš a Kristus

Zapomenutý Kristus

Lze nalézt odpověď na naše

PROČ?

Tajemství spánku

Spravedlivá odplata

Vy se ptáte — my odpovídáme

ZNAMENÍ DOBY

Rozhovor SE SOVĚTSKÝMI BRATRY

Při příležitosti V. Všekřestanského mírového shromáždění, které se konalo ve dnech 22.—28. června 1978 v Praze, navštívili redakci našeho časopisu bratr Kulakov z Moskvy a bratr Kirmas z Tallinu, kteří byli členy sovětské delegace na této konferenci. Jejich návštěvu jsme využili k tomu, abychom jim jménem čtenářů položili několik otázek. Je samozřejmé, že první otázka měla vztah k V. VMS, která právě probíhala.

Jste oficiálními delegáty V. Všekřestanského mírového shromáždění. Co k této významné konferenci, která ještě neskončila, můžete říci?

Br. Kulakov: Uvítali jsme tu skutečnost, že československá vláda umožnila, aby se v Praze mohla konat tato důležitá konference. Pokud jde o naši účast jako adventistů sedmého dne na tomto shromáždění, chci říci, že nemůžeme stát stranou tak důležitého dění. Je naše povinnost, abychom v úsilí o uchování míru vykonali vše, co je v našich možnostech. Vždyť mír je důležitý i pro šíření evangelia. Sám Bůh je Bohem pokoje a míru. V knize Zjevení čteme, že na Boží příkaz andělé drží ony čtyři větry, aby nepřinesly zkázu a smrt. Jako křesťané musíme pomáhat, aby na naší zemi byl klid a pokoj. Je také naší povinností za mír se modlit. Jsme rádi, že i zde v Praze můžeme nyní pozvednout svůj hlas pro mír a věříme, že tato konference bude přínosem k udržení míru ve světě.

Někteří lidé se mohou domnívat, že my věřící jsme odtrženi od dění na tomto světě a že se již „vznášíme někde v oblacích“. Co by jste chtěli k této otázce říci. Je možné spojit víru a očekávání druhého příchodu s aktivním postojem k problémům současné společnosti?

Br. Kulakov: Adventisté s. d. v SSSR jsou si vědomi toho, že když jednou chtějí být nebeskými občany, musí být dnes nejlepšími občany na této zemi. Naši věřící mají velkou odpovědnost před svými spoluobčany. Musíme jim být dobrým příkladem a právě jejich příkladný život je vizítkou toho, že jsou věřící.

Když jsi se včera při našich bohoslužbách setkal a mluvil s věřícími, poznal jsi nějaký rozdíl mezi nimi a adventisty třeba v Moskvě?

Br. Kulakov: Rozdíl nevidím žádný a nebyť rozdílne řeči, zapomněl bych, že nejsem doma. Touha po Božím slovu je všude stejná.

Jak na vás zapůsobilo naše prostředí a jak jste se cítili ve shromáždění?

Br. Kulakov: Již včera ve shromáždění jsem řekl, že jsem si vědom toho, na jak zvláštním místě se zde v Praze nacházím. Žijete v historické zemi s bohatými dějinami a velkou náboženskou tradicí. Je to země, která je sama o sobě velmi krásná. Když jsem do Československa přijížděl, byl jsem již připraven na to, že shlédnu něco zvláštního a báječného. A nebyl jsem vůbec zklamán. Obdivuji nejenom krásné budovy ve vašem hlavním městě, ale i kouzelné malé uličky se starou architekturou. Líbí se mi také vaše čisté ulice. Je vidět, že zde žije opravdu šťastný národ.

Řekl jsi, že se ti líbí naše čisté ulice. My zde v Československu jsme přesvědčeni, že Moskva je mnohem čistší město než Praha. Vždyť Praha je v současné době jedním velkým stavenišťem. Buduje se zde severojižní magistrála, která přetne celé město. Staví se metro a opravují se nejen obytné domy, ale i četné historické budovy. A tak nám

nezbývá než trpělivě čekat a těšit se, že Praha zase brzy bude patřit nejenom mezi nejkrásnější, ale i nečistší města.

Br. Kirmas: Byli jsme opravdu potěšeni, když jsme viděli, jak vaše město rozkvétá a roste.

Když se před rokem vrátil ze Sovětského svazu bratr Šustek, který se v Moskvě účastnil Světové všennáboženské konference, sledovali jsme se zájmem jeho zprávy o opravdové a hluboké víře našich bratří a sester ve vaší zemi. Co by jste chtěli říci jako jedni z nich o adventní naději, která nás všechny spojila v jeden lid?

Br. Kulakov: Žijeme sice v jiné zemi, ale vyznáváme stejnou pravdu, máme stejnou naději a těšíme se stejnou vírou, jako vy zde v Československu. Jsme přesvědčeni, že jedině cestou opravdové víry a hlubokého posvěcení můžeme dokončit svoji přípravu na druhý příchod našeho Spasitele Ježíše Krista, který očekáváme.

V jednom z posledních čísel Znamení doby jsme otiskli zprávu, že v Tallinu jste nedávno vzpomínali osmdesátileté výročí trvání vašeho sboru. Jak velký sbor je v Tallinu?

Br. Kirmas: V Tallinu se každý týden shromažďuje k našim bohoslužbám asi 500 adventistů s. d. To jsou ovšem adventní věřící pouze z města. V jeho okolí žije dnes asi 150 adventních věřících.

A kolik členů se schází při sobotních shromážděních v Moskvě?

Br. Kulakov: V našem hlavním městě, kde jsme před nedávnem oslavili sedmdesátileté trvání sboru, navštěvuje sobotní shromáždění asi 600 adventních věřících.

Bratr Šustek vyprávěl, že v Moskvě máte velký pěvecký sbor a také na snímku z Tallinu jsme viděli, že i tam se zpívá.

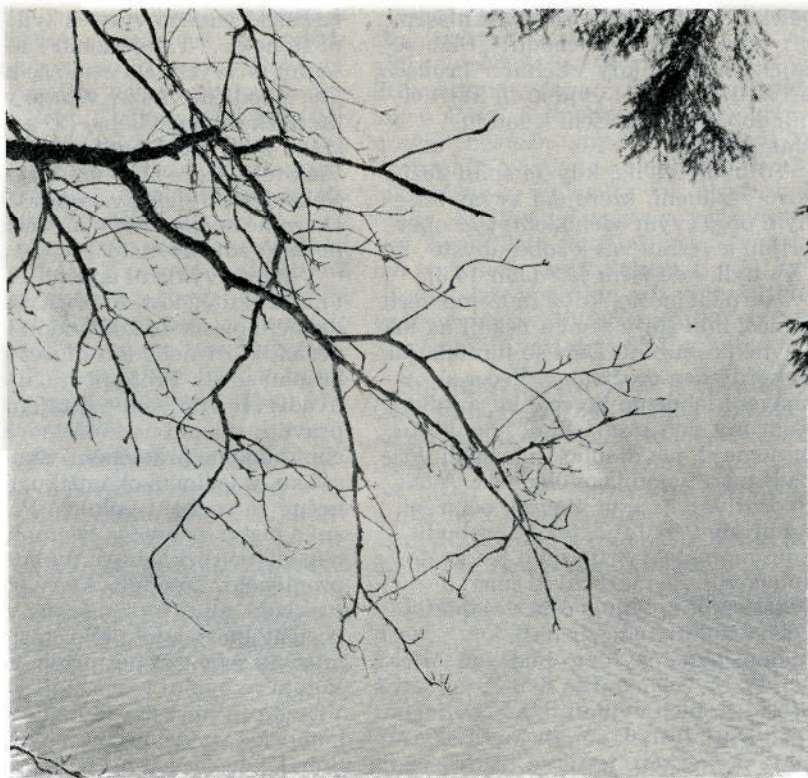
Br. Kulakov: Nejenom v Moskvě a Tallinu, ale ve všech sborech máme pěvecké skupiny, protože velmi rádi zpíváme. Vždyť zpěv patří také k oslavě Boha.

Jaké poselství byste chtěli tlumočit našim věřícím a čtenářům Znamení doby?

Br. Kulakov: V poslední době jsem navštívil mnoho sborů v Sovětském svazu. Byl jsem v našich sborech na Sibiři a ve Střední Asii. Projel jsem i četné sbory v evropské části Sovětského svazu. A ode všech našich adventních věřících mohu předat co nejsrdčnější pozdravy. Vždyť nás všechny pojí stejná víra a stejná naděje. Všichni očekáváme příchod našeho Spasitele Ježíše Krista. Naši bratři a sestry jsou radostní ve své víře, což se také projevuje i v jejich nadšení s jakým pracují pro Pána. Mohu uvést příklad ze Soči, kde jsme právě vybudovali novou modlitebnu. Jak jistě víte, je to lázeňské město a jsme vděční, že naše vláda nám zde přidělila místo ke stavbě nové modlitebny. Naši věřící tam pracovali ve dne, v noci, a dnes se těší ze své práce. Přejeme si, aby Bůh naše sbory v Sovětském svazu a také u vás, zde v Československu, bohatě požehnal a chceme s ostatními spoluvěřícími být světlem svému okolí. Nevíme, jak dlouho budeme muset ještě čekat na příchod našeho Pána. Důležité však je, abychom byli připraveni. Všem bratrům a sestrám zde v Československu přejeme Boží požehnání a těšíme se na shledanou v Božím království.

(Za redakci Znamení doby rozmlouval Jiří Drejnar.)

JISTOTA VÍTĚZSTVÍ *nad smrtí*

Na JIHU AFRIKY — asi padesát kilometrů od Kapského Města — se nad pobřežní hladinou oceánu vypíná skalnatý výběžek pevniny, který byl odedávna postrachem všech mořeplavců Vasco da Gama, vydali „Cabo tormentoso“ — Mys muk. Tamní obyvatelé věřili, že ho ani jedna loď nemůže obeplout, aniž by neztroskotala. Když však kolem něj v roce 1498 šťastně proplul známý mořeplavec Vasco de Gama, vydali se za ním s dobrou nadějí i ostatní, a tak „Mys muk“ dostal od oné doby nový název. Stal se mysem Dobré naděje.

Také v lidském životě je jedno takové nebezpečné místo, kterým nikdo nemohl bez ztroskotání proplout. Onen mučivý mys se nazývá smrt. Avšak od chvíle, kdy tímto místem vítězně proplul Ježíš Kristus, vydávají se za ním mnozí s dobrou nadějí a vírou, že na ně čeká věčný život. Vasco da Gama proplul kolem „Mysu muk“ a otevřel tak cestu do Východní Indie. Kristus vítězně proplul smrtí a otevřel cestu k životu věčnému.

JE MOŽNÉ VĚŘIT VE VĚČNÝ ŽIVOT?

Jak mnoho lidí, dnes žijících, se pochybovačně poušměje, když slyší něco o víře ve věčný život. Kolik lidí vysloví svůj podiv, že ještě dnes — v moderní době — může někdo věřit v život věčný. A nedivme se tomu. Vždyť Božímu nepříteli — padlému andělu satanovi — jde od počátku o dosažení jediného cíle: chce od věčného života lidí odvrátit.

Nejprve se domníval, že postačí,

strhnout člověka do hříchu a neposlušnosti Božího zákona. Když však Bůh padlému lidstvu nabídl smíření a odpuštění, a tím znovu otevřel cestu k věčnému životu, chce satan v lidských srdcích zviklat samotnou víru v život věčný. Že se mu to daří, toho jsme svědky.

Křesťanská víra ve věčný život nestojí na výplodech lidské fantazie a není produktem pouhého nespokojeného přání. Všem obyvatelům této planety nabízí věčný život Ježíš Kristus, který je jeho jediným oprávněným a spolehlivým dárce. Tuto oprávněnost sám dostatečně prokázal.

Vždyť v bibli se dočítáme, že za jeho vstupem do lidské rodiny se skrývá jeden cíl: vrátit lidem věčný život. On sám o sobě prohlásil, že proto přišel, aby lidé „život měli a hojnost měli“ (Jan 10,10). A stačí zalistovat v evangelijních zprávách, abychom poznali, s jakou jistotou věčný život nabízel: „Kdo věří ve mne, má život věčný. Já jsem chléb života... Já jsem vzkříšení i život... Já jsem cesta, pravda i život...“ (Jan 6,47.48; 11,25; 14,6)

Ježíš nám ovšem nezanechal jen slova, ale podložil je i skutky. Ze smrti povolal k životu dceru Jairovu. Když přišel do města Naim, potkal se s pohřebním průvodem. Z městské brány právě vynášeli zemřelého jediného syna jakési vdovy. Ježíš ho před zrakem obrovského zástupu probudil k životu. Zpráva o tomto činu se rozšířila po celém Judsku a po všem okolí“ (Luk 7,17) A co teprve vzkříšení Lazara. Jeho tělo bylo již v rozkladu. Ani to ovšem nebyla překážka, aby mu nemohl vrátit život.

Nejmocnějším dokladem jeho životodárné síly je jeho vlastní zmrtvýchvstání. Děkujeme mu za to! Tímto skutkem Kristus vyvrátil smrti klíč. Jak užitečné to bylo, že u Ježíšova kříže na Golgotě byli jeho nepřátelé, kteří potvrdili, že je skutečně mrtev. Kopím mu probodli bok, tak si nejdříve ověřili, že je skutečně mrtev, aby mohli vydat jeho tělo k pohřbení. A jeho zmrtvýchvstání, to teprve je prověřená událost. Vždyť ještě po více než dvaceti pěti letech apoštol Pavel vzpomíná na Ježíšovo vzkříšení a píše, že se nejprve zjevil dvanácti apoštolům, a potom „více než pěti stům bratřím najednou, z nichž většina dosud žije“. (1 Kor 15,6)

Proč tedy nevěřit v Ježíšovu životodárnou moc, když nám o ní podávají zprávy očití svědkové všech uvedených činů. Oni sami uvádějí, že toho všeho se vlastníma rukama dotýkali, všechno vlastníma očima viděli a všechno osobně slyšeli. (1 Jan 1,1-3)

VZKŘÍŠENÍ — RADOSTNÁ NADĚJE VĚŘÍCÍCH

Učení o vzkříšení mrtvých v den druhého příchodu Ježíše Krista je jádrem křesťanské naděje. A přece jsou mnozí věřící, kterým se tato naděje mlhavě rozplývá, protože nedostatečně studují svou bibli.

Ve svém Slovu nám Bůh především oznamuje, že smrt je spánek, z kterého bude probuzení až při vzkříšení „v den nejposlednější“. „Nebo živí vědí, že umřítí mají, mrtví pak nevědí nic.“ (Kaz 9,5) V Žalmu 146,3.4 se dočítáme, že když umíráme, mizí naše myšlení. Z tohoto spánku budou

všichni probuzeni Ježíšovým hlasem při jeho druhém příchodu: „Blíží se jistě hodina, kdy všichni v hrobech uslyší jeho hlas, i vyjdou ti, kteří činili dobře na vzkříšení k soudu.“ (Jan 5,28.29)

To bude chvíle, kdy se splní Ježíšovo zaslíbení, které dal svým věrným před svým odchodem: „...opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já.“ (Jan 14,3)

Jak nadějně je, když můžeme věřit že naši milí spí v zemi a čekají na tak slavné probuzení. Daří se jim tak, jak to každý den prožíváme. Večer si unaveni lehneme ke spánku a když se druhý den probouzíme, neuvědomujeme si, jak dlouho jsme spali. Připadá nám to jen jako okamžik. A tak to prožívají i mrtví. Zavřeli oči a spí. Až přijde Pán Ježíš, tak je probudí a jim to bude, jak by spali jen krátkou chvíli. Že mezi chvílí smrti a vzkříšením uplynula celá desetiletí nebo i staletí, to nepoznají.

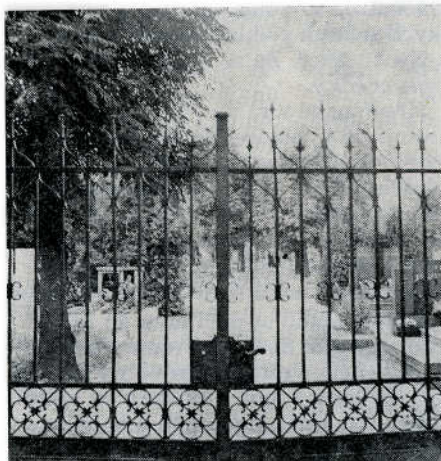
Jak slavná chvíle to bude, až Ježíš přijde. Na celém světě se otevrou hroby a z nich vyjdou ti, kteří v nich spali svůj spánek smrti. Pro Boha nebude překážkou, jestli se těla rozpadla v prach. Věříme, že On nejen učinil atomy, ale umí je také ovládat. On má sečteny všechny naše buňky a zná tajemství chromozómů. Jestliže víme, že „On řekl, a stalo se, On rozkázal, a postavilo se“ (Žalm 33,9), proč bychom neměli věřit, že bude mocen učinit to znovu i na konci věků?

Je pravda, že již v době, kdy žili apoštolé zde byli lidé, kteří také ve zmrtvýchvstání nevěřili. Právě na jejich pochybnosti reaguje apoštol Pavel, když píše ve svém dopise do Korintu (1 Kor 15,35-44): „Ale někdo snad řekne: ‚Jak mohou mrtví vstát? A jaké to budou mít tělo, až přijdou? Ty bláhový človče! Když zasíváš semeno, nezačne projevovat známky života jestliže napřed neodumře. A zaséváš přece ne už tu budoucí rostlinu, ale jen pouhé semeno, například zrno pšeničné nebo nějaké jiné. A Bůh mu dává sílu, aby vytvořilo takový stonek, jak Bůh chtěl, a Bůh působí,

že každé semeno vytváří svůj zvláštní stonek... Tak je tomu i se vzkříšením mrtvých. Do země se klade tělo, které podléhá zkáze, vstane však tělo, které zkáze nepodléhá. Do země se klade tělo, které budí ošklivost, vstane však tělo, které budí úctu. Do země se klade tělo slabé, vstane však tělo silné. Do země se klade tělo živočišné, vstane však zduchovnělé...“

V tomto výkladu apoštol Pavel myslí i na tu skutečnost, že při Kristově druhém příchodu zde budou i žijící věřící, kteří nebudou muset projít branou smrti. Proto pokračuje a dále uvádí: „Povím vám teď tajemnou pravdu: všichni nezemřeme, ale všichni budeme proměněni. Stane se to rázem, v jediném okamžiku, na konečné zatroubení polnice. Polnice zazní a mrtví vstanou s tělem, které už nepodléhá rozkladu, a my budeme proměněni. Toto tělo, které podléhá rozkladu, musí totiž na sebe vzít neporušitelnost, a toto tělo smrtelné musí na sebe vzít nesmrtelnost... Potom se vyplní to, co stojí v Písmě. Vítězně je smrt navždy zničena. Smrti, kampak se podělo tvoje vítězství? Smrti, kdepak je tvůj bodec?“ (1 Kor 15,51-55)

Díky Bohu za toto nadějně poselství. Jazyk to nedovede vyjádřit,

perem to nelze popsat a rozum to nemůže pochopit — a přece je to skutečnost. Všechna zaslíbení o vzkříšení a věčném životě dobře znám. Vždyť jsem je ve své duchovenské službě tak často připomínal těm, kteří měli vstoupit do údolí stínu smrti. Nikdy jsem je nepokládal za prázdná slova, ale vždy jsem jim neochvějně věřil. Přece však nikdy nezapomenu na dva okamžiky ve svém životě, kdy jsem právě z těchto slov čerpal všechnu svou sílu a kdy mi zazářila jako jasné světlo ve chvíli nejtemnější.

Poprvé to bylo před patnácti roky, když jsem se loučil se svým umírajícím otcem. Tehdy jsme si v plné víře mohli říci: „Na shledanou, v den vzkříšení při příchodu našeho Pána Ježíše.“ Podruhé to bylo před několika dny, kdy jsem stál u nemocničního lůžka své umírající manželky. Oba jsme věděli, že hodiny jejího života jsou již sečteny. Sklonil jsem se nad ní a tiše hovořil o naději na shledání, kterou nám do srdcí vložil náš Spasitel. Ona již nemohla mluvit, ale souhlasně mi odpovídala stiskem ruky. To byl náš poslední rozhovor na této zemi, protože za několik hodin pak v klidném spánku skonala. Proto jsme s plnou vírou napsali na úmrtní oznámení, že „bude uložena do hrobu, kde v tichém spánku bude očekávat slavné vzříšení při druhém příchodu Ježíše Krista“.

Víme zcela jistě, že slunce zapadá, ale znovu ráno vychází, víme, že na podzim opadá listí, ale na jaře se stromy znovu zazelenají, a víme také, že tělo umírá, ale i pro ně vzejde velké jaro vzkříšení. Ano, vsaňme z mrtvých!

Ten, který vytrhl ze smrti mládence z Naim, ten, který vzkřísil mrtvou Jairovu dceru a ten, který zavolał z hrobu Lazara, ten ještě jednou zavolał: „Vstaň!“

„Nedivte se tomu, neboť přichází hodina, ano, už je tu, kdy všichni v hrobech uslyší jeho hlas a vyjdou: ti, kdo činili dobré, vstanou k životu, a ti, kdo činili zlé, vstanou k odsouzení.“ (Jan 5,28.29)

Jsi připraven na tuto chvíli?

RODIČE JSOU NESMÍRNĚ ODPOVĚDNÍ ZA TO, ABY BEDLIVĚ STŘEŽILI BUDOUCÍ ŠTĚSTÍ A ZÁJMY SVÝCH DĚTÍ. SOUČASNĚ SE VŠAK MUSÍ SNAŽIT UČINIT DOMOV CO NEJVÁBNĚJŠÍ. JE TO MNOHEM DŮLEŽITĚJŠÍ NEŽ PENÍZE A MAJETEK. V DOMOVĚ NESMÍ CHYBĚT SLUNEČNÍ SVIT. POCIT DOMOVA MÁ BÝT V DĚTSKÝCH SRDČÍCH TAK HŘEJIVÝ, ABY JEDNOU MOHLY POHLÍŽET ZPĚT NA CHVÍLE SVÉHO DĚTSTVÍ JAKO NA DOBU POKOJE A ŠTĚSTÍ, KDYŽ DOSPĚJÍ, MAJÍ SE ZAS ONY SNAŽIT BÝT SVÝM RODIČŮM KU POTĚŠENÍ A POŽEHNÁNÍ.

CESTOU NADĚJE A LÁSKY

PODMÍNKA
ŽIVOTA

Nikdo z křesťanů se nesmí nechat oklamat myšlenkou, že Bůh ve své velké lásce a ve svém velkém milosrdenství

přesto spasi i toho, kdo odmítá jeho milost. Mimořádnou vážnost hříchu lze posuzovat jenom ve světle kříže. Když někteří lidé tvrdí, že Bůh je příliš dobrý, než aby zavrhl hříšníka, ať se podívají na Golgotu. Došlo k ní proto, že nebylo jiné cesty, jak by lidé mohli být zachráněni, neboť bez této oběti bylo nemožné, aby lidstvo uniklo z dosahu poskvrňující moci hříchu a bylo znovu uvedeno do společenství svatých bytostí. Bez této oběti bylo pro lidstvo nemožné, aby se znovu stalo účastníkem duchovního života, a to byl důvod, proč Kristus na sebe vzal vinu neposlušného lidstva a trpěl místo hříšníků. Láska, utrpení a smrt Božího Syna — to vše svědčí o hrozném a obrovském rozsahu hříchu a zároveň mluví o tom, že není úniku z jeho moci, žádné naděje na vyšší formu života, než když se duše pokorí před Kristem.

Nekající lidé se někdy omlouvají tím, že o věřících křesťanech říkají asi toto: „Jsem stejně tak dobrý jako oni. Oni nejsou ve svém chování sebezapíravější, strážlivější nebo bdělejší než já. Rádi se pobaví a jsou vůči vlastním slabostem stejně tak shovívaví jako já.“ Takto chybami jiných lidí omlouvají zanedbávání vlastních povinností. Avšak hříchy a nedostatky jiných lidí neomlouvají nikoho, neboť Pán nám nedal za vzor chybujícího člověka. Jako příklad nám byl dán bezhříšný Boží Syn; a právě ti, kteří kritizují špatný způsob života věřících křesťanů, měli by se stát příkladem lepšího, vznešenějšího života. Jestliže mají tak vysokou představu o tom, jaký by křesťan měl být, není pak jejich vlastní hřích tím větší? Vědí, co je správné, a přece to nechťejí činit.

Střežte se dlouhého odkládání. Neodsunujte na pozdější dobu zanechání svých hříchů a hledání čistoty srdce skrze Ježíše. Tisíce a tisíce lidí právě v tomto postoji chybovali a ke své věčné škodě se nadále mýlí. Na tomto místě nebudu pojednávat o krátkosti a nejistotě života, chci však poukázat na hrozné nebezpečí — na nebezpečí, které si lidé dostatečně neuvědomují — jež tkví v tom, že se lidé ihned nechťejí poddat volání hlasu Božího Ducha svatého a dávají přednost hříšnému životu, neboť odklad ve skutečnosti znamená setrvávání v hříchu. Hřích, ať je považován za jakkoliv malý, lze trpět jedinečně za cenu nebezpečí věčné záhuby. To, co nepřemůžeme, přemůže nás a připraví nám zkázu.

Adam a Eva přesvědčovali sami sebe, že z tak malé věci, jako bylo sněžení zapovězeného ovoce, nemohou vzejít tak hrozné důsledky, jak Bůh prohlásil. Avšak i tato malá věc byla přestoupením neměnného a svatého Božího zákona, a právě ona odloučila člověka od Boha a otevřela zdymsadla smrti a nepopsatelného utrpení, jež zaplavily náš svět. Ve všech dobách a od každého pokolení vystupuje od naší země ustavičný bolestný nářek a veške-

ré tvorstvo spolu s námi vzdychá a spolu bolestně zápasí, což je následkem lidské neposlušnosti. Dokonce i nebesa pocítila účinky vzpoury člověka proti Bohu. Golgota stojí jako památník úžasně oběti, jež byla nutná k tomu, aby napravila přestoupení božského zákona. Nepohlížejme proto na hřích jako na nicotnou věc.

Každý přestupek, každé zanedbání nebo odmítnutí Kristovy milosti má na člověka zpětný účinek. Zatvrzuje srdce, mravně kazí vůli, ochromuje smysly a činí vás nejen méně přístupnými, ale i méně schopnými k tomu, abyste se poddali něžnému volání Božího Ducha svatého.

Mnozí lidé uklidňují své znepokojené svědomí myšlenkou, že mohou změnit hříšný směr svého života kdykoliv budou chtít, že pozvání milosti nemusejí brát vážně a že přesto bude na ně znovu a znovu působeno. Domnívají se, že po vzdorování Duchu milosti a po přidávání se na stranu satana budou moci později, v okamžiku krajního utrpení, změnit směr svého života. To však není tak snadné. Celoživotní zkušenosti a vzdělávání formují povahu tak důkladně, že jen málo lidí pak touží napodobovat Ježíše.

Dokonce i jen jeden jediný špatný rys povahy, jedna jediná hříšná touha vytrvale hýčkaná nakonec bude neutralizovat všechny vlivy evangelia. Každá hříšná shovívavost zesiluje odpor duše vůči Bohu. Člověk, který projevuje nevěřickou opovržlivost nebo bezcitnou lhostejnost k božské pravdě, pouze sklízí to, co sám zasel. V celé bibli není strašnějšího varování před zahráváním si s hříchem, než jsou slova moudrého muže, říkající, že hříšník „v provazích hříchu svého uvázne“. (Přísl 5,22)

Kristus nás chce osvobodit od hříchu. Nečiní však násilí na naši vůli. A jestliže naše vůle je v důsledku trvalých přestupků zcela podrobena zlu a my si nepřejeme být vysvobozeni, jestliže nechceme přijmout jeho milost, co více může Kristus učinit? Sami sebe jsme zničili naším rozhodným odmítáním jeho lásky. „Aj, nyníť jest čas příhodný, aj nyníť dnové spasení.“ (2 Kor 6,2) „Dnes, uslyšeli-li byste hlas jeho, nezatvrzujte srdcí svých.“ (Žid 3,7.8)

„Člověk zajisté hledí na to, což jest před očima, ale Hospodin hledí k srdci“ (1 Sam 16,7) — k lidskému srdci s jeho protichůdnými pocity radosti a smutku, k bloudícímu, vzpurnému srdci, v němž sídlí takové množství nečistoty a klamu. Bůh zná jeho pohnutky, jeho opravdové úmysly a cíle. Jděte k němu se svou duší, tak cele poskvrněnou, jak je. Otevřte dokořán všechny její komůrky před vševidoucím okem a zvolte jako žalmista: „Vyzpytuj mne, Bože silný, a poznej srdce mé; zkus mne, a poznej myšlení má. A popatř, chodím-li já cestou odpornou tobě, a veď mne cestou věčnou.“ (Žalm 139, 23.24)

Mnozí přijímají rozumové náboženství, určitou formu zbožnosti, při níž srdce není očištěno. Nechť se vaši modlitbou stanou slova: „Srdce čisté stvoř mi, ó Bože, a ducha přímého obnov u vnitřnostech mých.“ (Žalm 51,12) Zacházejte poctivě se svou duší. Buďte tak vážní a vytrvalí, jak byste byli tehdy, kdyby byl v sázce váš pozemský život. Toto je záležitost, která má být vyřešena mezi Bohem a vaší duší — a má být vyřešena pro věčnost. Máte-li jenom naději, beze skutků — můžete vás to přivést do věčné záhuby.

Studujte Slovo Boží s modlitbou. Ono vám ve formě Božího zákona a Kristova života předkládá velké zásady svatosti, „bez níž žádný neužije Pána.“ (Žid 12,14) Slovo Boží usvědčuje z hříchu a jasně zjevuje cestu ke spasení. Naslouchejte mu jako hlasu Božimu promlouvajícímu k vaší duši.

Jakmile si uvědomíte, jak obrovský dosah mohou mít následky hříchu, když sami sebe uvidíte takovými, jakými skutečně jste, neoddávejte se zoufalství. Kristus přišel spasit hříšníky. Nečeká nás povinnost, abychom Boha smířili s námi, nýbrž — Ó lásko nebeská! — sám Bůh v Kristu „v mir uvodí svět se sebou“ (2 Kor 5,19). On se uchází svou něžnou láskou o srdce svých zbloudilých dítek. Žádní pozemští rodiče by nemohli být tak shovívaví k chybám a omylům svých dětí, jako je Bůh, k těm, které chce spasit. Nikdo by nemohl něžněji prosit za hříšníka. Žádné lidské rty ještě nikdy nevyslovily něžnější prosby k pozemskému poutníkovi, než to učinil On. Všechna jeho zaslíbení a varování jsou plná nepopsatelné lásky.

Když satan přijde, aby ti řekl, že jsi velký hříšník, vzhledni ke svému Vykupiteli a mluv o jeho zásluhách. To, co ti v takovém okamžiku pomůže, je poprosit jej o poučení. Vyznej svůj hřích, ale řekni nepříteli, že „Kristus Ježíš přišel na svět, aby hříšné spasil“ (1 Tim 1,15) a že může být spasen jeho láskou, již se nic nemůže vyrovnat. Ježíš položil Šimonovi otázku o dvou dlužnících. Jeden byl dlužen svému pánovi malou částku peněz, a druhý velmi velkou. Pán však odpustil dluh oběma. A Kristus se tázal Šimona, který dlužník bude milovat svého pána více. Šimon odpověděl: „Ten, kterému více odpustil.“ (Luk 7,43) Byli jsme velkými hříšníky, ale Kristus zemřel proto, aby nám mohlo být odpuštěno. Zásluhy jeho oběti jsou postačující k tomu, aby za nás byly předloženy Otci nebeskému. Ti, jimž odpustil nejvíce budou jej milovat nejvíce a budou stát nejbližší jeho trůnu, aby jej chválili za jeho velkou lásku a nekonečnou obět. Když plněji pochopíme lásku Boží, lépe si uvědomíme hříšnost hříchu. Když vidíme délku řetězu spustěného pro nás a když chápeme něco z nekonečné oběti, kterou Kristus za nás přinesl, naše srdce jichne něžností a kajícností. -dp-

A bude očištěna svatyně

Pro asi sto tisíc adventistů bylo jitra 23. října 1844 šedé a neradostné. Tak pevně věřili, že na základě biblického proroctví se 22. října Ježíš objeví na oblacích ve svém druhém příchodu, nadšeně to všem zvěstovali, a zatím prožili takové zklamání. Jak nyní budou schopni čelit posmívajícímu se světu, se kterým se nedávno navždy rozloučili? Hořkost zmařených nadějí zaplavila jejich srdce.

Millerův přívrženec, farmář Hiram Edson, žijící nedaleko Port Gibsonu, byl vedoucím jedné skupiny věřících milleristů, kteří se 22. října shromáždili v jeho domě. Když ovšem noci ubývalo a Ježíš nepřicházel, někteří se tiše vzdálili, aby se někde o samotě vyplakali ze svého zklamání. Po ranním

rozbřesku vyzval Hiram Edson zbytek těch, kteří ještě zůstali, aby šli do stodoly a modlili se o Boží odpověď, proč Kristus nepřišel.

Byla to jen malá skupina těch, kteří se v prázdné sýpce sklonili na svá kolena a v slzách prosili tak dlouho, dokud nedostali od Pána ujištění o jeho přítomnosti a pravdivosti jeho slova. Když se potom s novou silou vrátili do domu, aby se nasnídali, navrhl Edson, že by mohli navštívit domovy adventistů, kde byly shromážděny podobné skupiny. Jistě budou potřebovat povzbuzení. A tak se tedy vydali na cestu.

Když procházeli obilným polem, zastavil se Edson asi v polovině cesty v hlubokém zamyšlení. Jeho společník si teprve po chvíli uvědomil, že se Edson kdesi zdržel. Vrátil se zpět a našel jej modlícího se s tváří obrácenou k nebi. Když se na něho obrátil z otázkou, co se vlastně děje, Edson odpověděl, že Pán vyslyšel jejich ranní modlitbu a sesílá světlo po jejich zklamání. Vysvětlil, že zatímco se zde ztišil v modlitbě před Pánem, zmocnila se ho zvláštní myšlenka. Uvědomil si, že Kristus je v epištole k Židům představen jako „nejvyšší kněz“ a starozákonní služba ve svatyni je tam jednoznačně uvedena jako symbol a předobraz Kristovy služby v božském spasitelném díle.

Edson si uvědomil, že kněžská služba ve svatyni měla dvě fáze — denní a výroční. Denně vcházel kněz s krví obětních zvířátek do prvního oddělení stánku — do svatyně. Na závěr roku — ve významném „dni smíření“ se odbývala služba ve druhém oddělení — svatyni svatých. Jestliže předobrazná služba měla dvě fáze, pak je musí mít i skutečná služba Kristova. Proto Ježíš nemohl na konci proročského údobí přijít na zem. Vždyť musí ještě vyplnit předobraznou službu, jež se konala ve „dni smíření“. Podle proroctví tedy vstoupili do významného údobí. Edson pochopil, že v nauce u druhém příchodu Ježíše Krista je daleko více, než se předtím domnívali.

Skupinám zklamaných věřících se zde otevřelo široké pole intenzivního studia Pisma. Jaké povzbuzení to pro ně bylo. Tito upřímní věřící si uvědomili, že Miller ve svých výkladech klade důraz na čas označený v proroctví o „dvou tisících třech stech večerech a jitrech“, zatímco nyní musí být vyzdvížena svatyně a *smysl obřadů*, které se v ní konaly.

Protože v tomto cyklu sřadujeme symboly spaseení, je velmi důležité, abychom i my této otázce věnovali patřičnou pozornost. Jak jsme již v předcházejících úvahách uvedli, přicházeli do svatyně po celý rok lidé, kteří přiváděli obětní zvířátka, nad nimi vyznávali své hříchy a zabíjeli je. Tím vyjadřovali svou víru v božského Spasitele, který za jejich hříchy jednou položí život. Předepsaným obřadem pak kněz přenášel hříchy lidu na sva-

tyni. Šlo v podstatě o symbolický zá-
znam hříchu, který ve svatyni zůstal
až do závěrečného obřadu roku. Te-
prve ve zmíněném „dni smíření“ byly
hříchy s konečnou platností odstrane-
ny a svatyně od nich byla očištěna.

V bibli jasně čteme, že v tomto zá-
věrečném obřadu šlo o očištění svatyně
a lidu. (Viz 3 Moj 16, 30.33) A prá-
vě tento obřad vysvětluje slova Da-
nielova proroctví, že „očištěna bude
svatyně“. (Dan 8,14; kraličtí překlá-
dají „obnoveny budou svaté služby“.)

Hlavním smyslem všech služeb ve
svatyni bylo očištění od hříchů. Jestli-
že hříšník přinesl do svatyně oběť, by-
lo zvíře zabito a krev sloužila k očiště-
ní hříchu. „A tak očistí jej kněz od
hříchu jeho a odpuštěn bude jemu.“
(3 Moj 4,26)

Při povrchním přístupu k celé pro-
blematice vyvstane otázka, proč bylo
nutné každým rokem určit jeden celý
den pro usmíření a očištění, jestliže
jednotlivé hříchy byly již jednou od-
puštěny? Jestliže byl hříšník jednou
očištěn, proč musely být hříchy ještě
každým rokem připomínány?

Odpověď nacházíme v samotných
obřadech „dne smíření“. Celá šestnáctá
kapitola třetí knihy Mojžíšovy nám
přibližuje tento tak významný den, je-
hož události lze ve zkratce shrnout asi
takto: Mezi zvířaty vybranými pro ob-
řad dne smíření byl jeden mladý volk
a dva kozlové. Nejvyšší kněz nejprve
zabil volka jako oběť za svůj hřích.
Pak vstoupil do svatyně s kadidlem a
kadidelnicí a obětoval tam vonné věci.
Když vyšel ze svatyně, zabil kozla
„v oběť za hřích lidu“, vrátil se do
druhého oddělení stánu — svatyně
svatých — a tam pokropil krví na zla-
tou desku, která přikrývala truhlu
smlouvy s deskami Božího zákona.
Když se vracel ze svatyně svatých, za-
stavil se ještě v prvním oddělení sva-
tyně, kde kropil krví na zlatém oltáři.
Nakonec ještě pokropil krví i oltář na
nádvoří.

Jak jsem již uvedl, konal se celý
tento obřad pro očištění hříchů. Písmo
jasně: „A očistí svatyni od nečistot sy-
nů Izraelských a od přestoupení jejich.
Totéž učiní i stánu úmluvy (tj. první
oddělení — pozn. pis.) ... Vyjde k ol-
táři, který je před Hospodinem a očistí
jej...“ (3 Moj 16,16.18) „A očistí sva-
tyni svou a stánek úmluvy, očistí také
i oltář, i kněží, i všecken lid shromáždě-
ný očistí.“ (3 Moj 16, 33)

Při pohledu na závěrečný obřad
„dne smíření“ je zřejmé, že ten den
šlo o konečné odstranění hříchů lidu,
jež byly denními oběťmi do svatyně
vnášeny. Když nejvyšší kněz dokončil
toto očištění dílo, vložil ruce na hlavu
druhého kozla, vyznal nad ním všechny
nepravosti synů izraelských a člověk
k tomu určený pak kozla vyvedl na
pusté místo.

Tak byly hříchy Izraele vymazány,
odstraněny a zapomenuty. Byla to sku-
tečně „připomínka hříchů“ (Žid 10,3),
učiněná jenom proto, aby hříchy moh-

ly být navždy vymazány. Bylo to sku-
tečně očištění svatyně v symbolické
službě.

Danielovo proroctví, které upoutalo
naši pozornost, uvádí, že po uplynutí
dvou tisíc tři set večerů a jiter — což
znamená v proroctví 2300 r. (viz vý-
klady v min. číslech ZD), bude očiště-
na svatyně. Jelikož tento prorocký čas
daleko přesahuje existenci pozemské
svatyně, docházíme nutně k závěru, že
proroctví se nemůže vztahovat na je-
ruzalémský chrám a jeho obnovení pod
vedením těch, kteří se vrátili z baby-
lónského exilu, jak se Daniel domní-
val. Naplnění tohoto proroctví musíme
hledat jinde.

Je jenom jedna svatyně, jež existuje
po ukončení 2300 let, a to je svatyně
v nebesích, kterou „Pán postavil a ne
člověk“ (Žid 8,2). Je ovšem možné, aby
svatyně v nebesích, kde je vše čisté a
jasné, mohla být znečištěna a potřebo-
vala očištění? Symbolické služby nám
dávají odpověď. Poznali jsme, že pro-
střednictvím denních obětí byly na
svatyni přenášeny a krví v ní zazna-
menávány vyznané hříchy. Podobně se
děje i s našimi hříchy. Prostřednictvím
Ježíšovy krve jsou vyznávány hříchy
zaznamenávány v nebeských zázna-
mech. Lze tedy říci, že se tím nebeská
svatyně znečišťuje. Závěrečný obřad
„dne smíření“, kdy všechny hříchy
Izraele byly odstraněny a uvrženy
v zapomenutí, ukazuje na dobu, kdy
nebeská svatyně očištěna bude od za-
znamenaných hříchů.

Izraelité všeobecně chápali výroční
službu „dne smíření“ jako čas soudu.
V Židovské encyklopedii (svaz. II, stra-
na 286) je napsáno: „Bůh sedí na svém
trůnu, aby soudil svět. On, který je
soudce, obhájce, soudní znalec a sou-
časně i svědek, otevřel knihu záznamů
a je čten zápis každého lidského jmé-
na... Andělé s rozehvěním volají:
„Toto je den soudu, protože jeho slu-
žebníci nejsou čisti před Bohem. Jako
pastýř přehlíží své stádo a nutí je pro-
cházet pod svou holí, tak Bůh před se-
bou nechává projít každou živou duši,
aby každému určil meze života...
V den smíření je zpečetěno, kdo bude
žít a kdo zemře.“

Došli jsme k závěru, že očištění sva-
tyně ukazuje na soud, při němž jsou
odstraněny záznamy hříchů v nebes-
kých knihách. Tato významná událost
vztahující se k Ježíšově nebeské služ-
bě byla prorocky předpověděna pro-
střednictvím Daniele. Miller správně
pochopil a vysvětlil pouze prorocký
čas v této předpovědi oznámený. Zmý-
lil se však v hlášení události, která na
konci tohoto času měla nastat. A to
byla příčina tehdejšího velkého zkla-
mání mnohých adventních věřících.
Bůh však své věrné děti nenechal
v omylu, ale seslal jim světlo, jež ozá-
řilo biblickou zvěst o soudu v nebesích.

Povaha soudu, jeho výsledky i jeho
děj jsou v Písmu dostatečně předsta-
veny a my jim budeme věnovat pozor-
nost v příštím pokračování. R. T.

VY SE PTÁTE my odpovídáme

PROČ ADAM NEZEMŘEL V DEN, KDY ZHŘEŠIL?

**Mohli byste mně laskavě vysvětlit, proč
se nenaplnila slova z 1 Moj 2,17? Skuteč-
nost, že Adam a Eva po snědení zakázaného
ovoce nezemřeli, do jisté míry zpochybňuje
závažnost tohoto Božího zákazu. Nejsou slo-
va Boží spíše nutnou nadsázkou, aby člověk
zůstal poslušen?**

T. S.

Otázka se týká Božích slov, která v ráji,
ještě před pádem člověka do hříchu pronesl
k člověku: „I zapověděl Hospodin Bůh člo-
věku: řka: Z každého stromu rajského svo-
bodně jísti budeš, ale ze stromu vědění do-
brého i zlého nikoli nejez; nebo v který bys
koli den z něho jedl, smrti umřeš.“

Bůh nikdy nenechal člověka na pochybách
o tom, co je zlé a co je dobré. Člověk ne-
musí vymýšlet a odhadovat Boží vůli, která
sděluje podmínky šťastného života. Takovou-
to zásadní věc neponechal Bůh náhodě nebo
klamnému tušení, ale vždy svoji vůli přesně
a nepřehnaně tlumočil. Tak tomu bylo
i v ráji. A jeho výše uvedená slova, jež člo-
věka pravdivě informují o podmínkách
šťastného života v ráji také obsahují něco,
co neunikne pozornému čtenáři bible. Je
to zdánlivý rozpor, jehož si všimá i shora
uvedená otázka. V podstatě máme dvě od-
povědi, jimiž tuto zdánlivou nedůslednost
vysvětlíme.

První odpověď bere v úvahu to, co se stalo
s člověkem poté, kdy snědl zakázané ovoce.
Adam a Eva nezemřeli, ale od té chvíle je-
jich životy začaly pomalu vyhasínat. Dobro-
volně odstoupili od naprosté závislosti na
Bohu, který je zdrojem života. A protože je-
jich těla v sobě neměla sílu nesmrtelnosti,
nakonec podlehl zákonu, o němž se mno-
hem později vyjádřil apoštol Pavel: „... od-
plata za hřích je smrt...“ (Řím 6,23 sro-
vej s 1 Moj 3,19) Toto vysvětlení shodně
doplňuje i nový překlad našeho verše:
„V den, kdy bys z něho jedl, propadneš
smrti.“

Druhá odpověď bere v úvahu ještě širší
biblický kontext. Slova „v který bys koli
den z něho jedl, smrti umřeš“ dává do
souvislosti s výrazem ze Zj 13,8 „Beránek
zabitý od ustanovení světa“. (srov. s 1 Petr
1,18—20) Z toho plyne, že za normálních
okolností by člověk opravdu měl zemřít
v den, kdy zhřešil. Avšak v ten samý oka-
mžik začíná působit jiný zákon, a to je zá-
kon Boží milosti. Castokrát jej nazýváme
plánem spasení. Nebyl narychlo zformulo-
vá a uveden v činnost teprve v den pádu
člověka do hříchu, ale byl připraven od po-
čátku světa. Ještě před stvořením člověka
se Boží Syn, Ježíš Kristus, rozhodl obětovat
za kteréhokoli hříšníka. On je ten „Beránek
zabitý od ustanovení světa“. Tento zákon
Boží milosti však počítá s tím, že člověk se
svobodně rozhodne pro ztracený věčný život
skrze viru ve Spasitele. A to předpokládá,
že hříšník bude žít. Proto v den, kdy člověk
padl do hříchu, začíná žít životem z milosti,
v kterém se má rozhodnout pro věčnost. To
potěšující na tom je, že Bůh zcela konkrétně
miluje hříšníka a on o tom ani neví. Proto
i na tento náš život se musíme dívat jako
na dar z milosti. Adam a Eva nezemřeli
v osudný den proto, že započal působit Boží
plán spasení v Kristu.

-mž-

Láska volá po soucitu

Jindřich Marcolla

Páté slovo pronesené Ježíšem na kříži uvádí Jan ve svém evangeliu takto: „Ježíš věděl, že vše je již dokonáno; a proto, aby se až do konce splnilo Písmo, řekl: „Žíznil.“ Stála tam nádoba plná octa; namočili tedy houbu do octa a na yzopu mu ji podali k ústům.“ (Jan 19,28.29) Matouš uvádí některé podrobnosti a píše, že „jeden z nich hned odběhl, vzal houbu, naplnil ji octem, nabodl na tyč a dával mu pít.“ Ostatní však na něho volali: „Nech ho, ať vidíme, jestli přijde Eliáš a zachrání ho!“ (Mat 27,48.49) Neznámý vojín na tuto posměšná slova nedal, a přece houbu naplněnou octem ke rtům Ježíšovým přiblížil.

Při ukřižování podali Ježíšovi nápoj dvakrát. První nabídku odmítl: „Dávali mu víno okořeněné myrhou; on však nepřijal.“ (Mar 15,23) Matouš poznamenává, že „když to okusil, nechtěl pít.“ (Mat 27,34) Stalo se to těsně před přibitím na kříž. Tento nápoj měl umrtvit bolest. Jakýsi spolek zámožných jeruzalémských žen opatroval tento nápoj pro odsouzené k hrozně smrti ukřižování. Pravděpodobně šlo o narkotikum, které mělo oběť otupit, aby snáze snášela muka, jež jí připravilo přibití na kříž.

Ježíš nepochybně velmi žíznil, což naznačuje skutečnost, že nápoj okusil. Napít se však nechtěl. Je možné, že během celé předchozí noci, kdy byl vyslýchan, neměl příležitost utišit žízeň. Nápoj však nepřijal, protože věděl, že si musí uchovat jasnou mysl pro zkoušku, která před ním stojí. Velmi mnoho bylo v sázce, než aby mohl použít narkotikum. Osud světa byl na váškách, a proto nesměl selhat.

Jaký kontrast zde vyvstává! Je možné, že je to ten Ježíš, který když byl nedávno obklopen zástupem, pozvedl svůj hlas a prohlásil: „Jestliže kdo žíznil, ať přijde ke mně a pije.“? (Jan 7,37) Je to ten, který u studnice Jakubovy nabízel samaršské ženě vodu, po které nebude žíznil? Vždyť ji řekl: „Každý, kdo pije tuto vodu, bude mít opět žízeň. Kdo by se však napil vody, kterou mu dám já, nebude žíznit na věky, ale voda, kterou mu dám, stane se v něm pramenem vyvěrajícím k životu věčnému.“ (Jan 4,13.14) Ten, který nabízí, že ukojí žízeň světa, nyní sám vyčerpáním volá: „Žíznil!“

Tento kontrast můžeme vidět v celém jeho životě. Je to kontrast mezi vnitřním bohatstvím a vnější chudobou. On mohl obohacovat celý svět, ale musel být podporován těmi, kteří ho následovali. On mohl bez nadšáků říci, že je „chlebem života“, a přece prožíval chvíle, kdy hladověl. Sbíral příbytky a trůny všem, kteří ho následují, a přece musel říci, že „lišky mají doupat a pláci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu složil.“ (Mat 8,20) Nežidka tomu tak bylo, že lidé, kteří obohatili svět duchovními poklady, jen ztěžlí získávali potřebný denní chléb. To ovšem neznamená, že nouze a chudoba jsou předpokladem vnitřního bohatství. Vždyť ne všichni, kteří jsou chudí na pozemské statky jsou duchovně bohatí. Nemá-li být život oduzen, musí člověk volit mezi vnitřním a vnějším bohatstvím.

SPASITELŮV ZÁPAS PŘEDPOVĚDĚN

O šest hodin později Ježíš žádal nápoj a přijal jej. Nasáklá houbu poskytla dostatek vláhy k navlhčení jeho vyprahlých rtů. Toto nepatrné osvěžení ho vzpružilo, aby pak mohl pronést svá poslední slova: „Dokoná-

no jest!“ a „Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého“. Ve 22. žalmu, který téměř do nejmenších podrobností předpovídá Mesiášovo ukřižování, je řeč o jeho palčivé žízni: „Vyprahla jako střepina síla má, a jazyk můj přilnul k dásním mým...“ (22,16)

Žízeň je nejsilnější žádostí u všech živých tvorů, a proto je přiléhavým symbolem touhy lidské duše. Kdo by neznal žalmistovo volání: „Jako jelen rve, dychtí po tekutých vodách, tak duše má rve k tobě ó Bože. Žíznil duše má Boha, Boha živého...“ (42,2.3) Ježíš pronáší své blahoslavenství nad těmi, kteří lační a žíznil po spravedlnosti a zaslíbují jim, že budou nasyceni. Protože voda života, kterou všem nabízí, přináší stále uspokojení, mohl říci: „Kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznil.“ (Jan 6,35)

Příčina palčivé žízni u Ježíše je zřejmá. Jeho vyprahlou při tak nesmírné ztrátě krve a při tak hrozném vyčerpání sil byla přirozená. Poprava ukřižováním se prováděla nejpotupnějším způsobem a smrt na kříži byla nejbolestnější. Umírat žíznil je bolestnější než umírat hladem. G. Ricciotti ve svém díle Život Ježíše Krista uvádí, že smrt mohla nastat vykrvácením, horečkou z utrpených ran, vyhladověním a nejčastěji žízni nebo jinými fyziologickými příčinami.“ (str. 563)

Jan píše, že kdysi v blízkosti kříže „stála nádoba plná octa“. Byla tam zřejmě pro potřebu vojáků. Oni počítali s dlouhou stráží u křížů, a proto si tento nápoj vzali s sebou. Četné texty dokazují, že nejenom u římských vojáků, ale i u Židů byl vinný ocet oblíbeným laciným nápojem. Ocet zde vlastně znamená kyselé víno. Podle egyptských záznamů byl ocet čtyřikrát levnější než víno.

Jan ke své zprávě připojuje slova: „...aby se až do konce splnilo Písmo!“ (19,28) Je to připomínka předpovědi ze Žalmu 69,22. Místo pokrmu poskytli mi žluči, a v žízni mě napájeli mne octem.“ Předchozí verš líčí okolnosti, za kterých se to stalo: „Pohanění potřeboval srdce mé, pročť jsem byl v žalosti. Očekával jsem, zdali by mne kdo politoval, ale žádného nebylo, zdali by kdo potěšiti chtěl, ale nedočkal jsem se.“

Naskytá se otázka, zda to Ježíš řekl úmyslně, aby naplnil předpověď, anebo zda ona předpověď byla napsána prorokem, který svým prorockým darem viděl, že tomu tak bude. Proroctví není v žádném případě nárt nebo plán události, s nímž by se musel někdo předem seznámit, aby se pak splnilo, ale je to historie psaná dopředu. Ježíš to neřekl proto, že to bylo předpověděno, ale bylo to předpověděno, protože božská inspirace předvídala tuto zkušenost v jeho životě. Byl by to řekl, i kdyby to nebylo napísáno.

NEZNAMÝ VOJÍN U KŘÍŽE

Krvavá úloha ukřižování byla splněna a vojáci se usadili u křížů, aby přátelé popravených neposkytli potrestaným nějakou úlevu. Neměli nic jiného na práci než čekat na jejich smrt, která v některých případech nastala teprve až za několik dní. Matouš uvádí, že si po Ježíšově ukřižování „rozdělili jeho šaty, a pak se tam posadili a střídali ho.“ (27,35.36) Náhle však byli vyplašeni pronikavým výkřikem z kříže. Kristus zvolal: Eli, Eli, lema sabachtani?“, což znamená: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ Po těchto slovech pak následovalo: „Žíznil!“

Zatímco všichni slyšeli tento výkřik, mnozí nerozuměli významu aramejských slov. Někteří se domnívali, že volá Eliáše. Mysleli, že Eliáš jako zachránce má utišit jeho žízeň. Eliáš byl totiž významnou postavou ve víře prostého lidu. Dávali se na něho nejenom jako na předchůdce Mesiáše, ale i jako na pomocníka ve všech tísňích.

Tato poslední žádost umírajícího Ježíše nalezla soucitu a ochotné srdce, které mu přispělo ku pomoci. Snad Ježíš hleděl, zda mu nepříjde pomoci někdo z jeho přátel, ale za oné situace to nebylo možné. Byl tu

však jeden neznámý, osamělý vojín. Jeho jméno zná pouze Bůh. Byl to patrně pohan a patřil k těm, kteří pomáhali při ukřižování. My však poznáváme, že jednání tohoto vojína se neřídilo jen předpisy o povinnostech, které měl splnit. On byl hotový „jít i druhou milí“ ve své službě.

Ostatní se ho pokoušeli zastavit: „Nech ho, ať vidíme, jestli přijde Eliáš a zachrání ho!“ (Mat 27,49) Tento bezejmenný hrdina však na nic nedbal. Ani chvíli neváhal. Čtete dokonce, že odběhl, aby mohl prokázat službu. Někteří vykladači se dokonce domnívají, že mu dal svůj vlastní díl nápoje. I když situace byla beznadějná, on přece udělal vše, co bylo v jeho silách a co v dané chvíli bylo možné. Hodnota činu se neurčuje tím, co člověk učiní, ale tím, co by udělal, kdyby měl příležitost.

Tento čin svědčí o šlechetném charakteru vojína. Zařadil se tak po bok kajícímu lotru a římskému setníkovi — svému představenému, který později prohlásil Ježíše za Syna Božího.

Volání „žíznil“ zaznívá ve všech dobách. Vždyť všude lze najít lidi všelijak postižené a trpící, kteří čekají na pomoc. Kolik volání však zůstává bez odezvy. Jak mnoho je těch, kteří by mohli pomoci, ale čekají, že jiní něco učiní. Hledají výmluvy a staví do popředí svá alibi.

Neznámý vojín zůstal anonymní. Jediné, co o něm víme, je že vykonal skutek lásky. V každém případě se však na něho vztahují slova Ježíšova: „Kdo není proti nám, je pro nás. Kdokoli vám podá číši vody, protože jste Kristovi, amen, pravím vám, nepříjde o svou odměnu.“ (Mar 9,40.41) Je pravděpodobné, že vojín se poprvé setkal s Ježíšem na Golgotě. Je však jisté, že dobře pozoroval a uvažoval o tom, co viděl a slyšel. Někteří se dokonce domnívají, že tato zkušenost jej přivedla k obrácení. V každém případě bude jednou mezi těmi, kterým Kristus řekne: „Nebot jsem hladověl, a dali jste mi najíst, žíznil jsem, a dali jste mi pít, byl jsem pocestný a ujali jste se mne, byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení a přišli jste za mnou.“ Tu mu ti spravedliví odpoví: „Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a nasýtiti jsme tě, nebo žíznavého, a dali jsme ti pít?“ ... Král odpoví a řekne jim: Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“ (Mat 25,35—40)

Jestliže i malé skutky lásky prokázané nejmenším budou při druhém příchodu tak bohatě odměněny, pak jistě i onen nejmenovaný vojín, který posloužil přímo Kristu v hodině největšího utrpení, dostane svou odměnu. Svým činem projevili nezištnost a obětavost a dokázal, že nesmýšlí jako náboženští vůdce lidu spolu s většinou shromážděnou kolem kříže.

Dar chudé vdovy — i když nepatrný, pouze dva grošiky — prohlásil Ježíš za velmi cenný. Řekl dokonce, že dala více než ostatní. Kdyby se měl vyjádřit o hodnotě daru onoho vojína, pak by jistě řekl: „Amen, pravím vám, že neztratí odměnu svou.“ A jemu by řekl: „Dobře, služebně věrný a dobrý, poněvadž jsi byl nad málem věrný, nad mnohým tě ustanovím. Vejdí v radost svého Pána.“

**VELKÝM VÍTĚZSTVÍM
V LIDSKÉM ŽIVOTĚ JE ODPUSTIT
TOMU, KDO UBLÍŽIL, ZŮSTAT
PŘÍTELEM TOHO, KTERÝ
PŘÁTELSTVÍ ZRADIL
A ZACHOVAT VĚRNOST TOMU,
JENŽ JI PORUŠIL.**

První čeští kazatelé

Jestliže vzpomínáme jména nejstarších kazatelů — průkopníků, kteří působili v církvi adventistů sedmého dne při jejich počátcích v našich zemích, pak nemůžeme nevzpomenout jména dvou mužů, kteří téměř od počátku stáli při budování sborů v německy mluvících oblastech. Jsou to bratři Richard Neumann a Franz Böhm.

Richard Neumann

Bratr Neumann (na snímku v prostřední řadě čtvrtý zprava) patří vskutku mezi první a nejstarší kazatele, kteří u nás působili. Narodil se 31. 12. 1881 ve Vídni. Protože později žil se svou matkou v Olomouci, setkal se tam poprvé s adventním poselstvím. Jeho maminka byla v březnu 1912 pokřtěna jako první adventistka v tomto městě a bratr Neumann ji 12. září téhož roku následoval. O jeho nadšení a lásce pro věci Božího království svědčí skutečnost, že hned začátkem roku 1913 se rozhodl nastoupit do práce na Boží vinici. Tři měsíce okusil těžký úděl tehdejších knižních evangelistů a od března studoval na kazatelském semináři ve Friedensau.

Když pak krátce nato vypukla první světová válka, musel se vrátit domů, kde nejprve krátkou dobu pomáhal olomouckému kazateli bratru Pavlu Englertovi (na obrázku v horní řadě třetí zprava). Protože mnoho kazatelů muselo nastoupit vojenskou službu, byl bratr Neumann přeložen do Těšína, odkud dojížděl do celé řady neobsazených sborů v okolí. Navštěvoval Orlovou-Lazy, Něbory-Oldřichovice, Návsi, Nýdek, Bystřici nad Olší, Vendryni, Suchou a Ostravu. Bratr Neumann byl vlastně prvním kazatelem ostravského sboru, když byl v roce 1914 založen. Tam konal evangelizační přednášky, které přinesly ovoce pro malý rodící se sbor.

Ve své práci prožil bratr Neumann mnoho těžkostí a pronásledování ze strany tehdejších rakouských úřadů. Vykázali ho z Těšína a na šest dní jej uvěznil ve Sternberku. Velmi často býval volán k výslechům. V Ostravě jej zatkl právě ve chvíli, kdy se s předsedou moravskoslezského sdružení bratrem Muthem připravoval pokřtít několik osob. Když ho koncem roku 1915 propustili z vazby, byl vypovězen z Ostravy a nastoupil práci ve Vsetíně. Ještě po jeho odchodu z Ostravy navštěvovali shromáždění policisté a zjišťovali, zdali tam bratr Neumann tajně nekáže.

V říjnu 1916 byl povolán do vojenské služby, ze které se vrátil až po ukončení války v listopadu 1918. Poté krátkou dobu pomáhal v olomouckém sboru, než v březnu 1919 odešel na jeden rok do Vídně, odkud se vrátil na Moravu — do Brna. Tam se v roce 1920 oženil a ještě téhož roku byl vysvěcen na kazatele.

Na podzim v roce 1921 povolali bratra Neumanna do služby v severočeském sdružení, kde po dobu tří let pracoval ve sborech Česká Lípa, Ústí nad Labem, Chomutov, Cheb, Aš, Mariánské Lázně a Karlovy Vary. Koncem roku 1924 se vrátil zpět do Těšína a v roce 1929 převzal práci v Opavě. Tam působil až do roku 1935, kdy přešel do Brna. V roce 1939 onemocněl, a proto nastoupil předčasně do důchodu. Ovšem i jako důchodce, v dobách války i po válce, pomáhal budovat Boží dílo v Šumperku a okolí, kde se svou rodinou žil až do roku 1963. Po dobu 43leté služby v církvi, stála bratru Neumannovi věrně po boku jeho manželka, která mu vždy byla dobrou pomocnicí v jeho odpovědné práci.

Bratr Neumann zemřel nečekaně v Praze, v sobotu večer, dne 14. 12. 1963 po skončení slavnostního shromáždění při příležitosti celostátní konference církve adventistů s. d. Do dovršení 82 let mu chybělo několik dní.

Čtenáře bude jistě zajímat, že manželka nynějšího předsedy církve, sestra E. Sládková je dcerou bratra Neumanna.

*

Dalším kazatelem — průkopníkem německé národnosti, který však celý život působil v Čechách, byl bratr

Franz Böhm

Narodil se 10. 1. 1886 v Ústí nad Labem. Jeho matka byla učitelka a otec řezník. On sám se vyučil strojním zámečnickem. Ve svých sedmnácti letech velmi těžce onemocněl na tuberkulózu. Jak sám vyprávěl, jakýc přírodní lékař mu poradil, aby se léčil bezmasou stravou. Tuto radu přijal a uzdravil se, což ho přivedlo k rozhodnutí, aby se stal vegetariánem. Po uzdravení studoval v Liberci na strojní průmyslové škole.

V roce 1905 nastoupil na čtyři roky vojenskou službu. Domů se vrátil právě v době, kdy jeho matka poznávala adventní poselství. Velmi na ni zapůsobila kniha Ellen G. Whiteové *Ve slépějích velkého Lékaře*. On sám o Boží zvěst vůbec neprojevil zájem. Bibli vzal jednou do ruky, ale vzápětí ji odhodil stranou a ani jinou náboženskou literaturu nechtěl číst. Tento odpor však netrval dlouho. Přišla chvíle, kdy si tajně vzal bibli a ze zvědavosti ji začal číst. A protože k bibli přistupoval s upřímným srdcem, probudil se v jeho srdci zájem o hlubší poznání evangelia. Pak už to šlo rychle.

V roce 1909 byl pokřtěn biblickým křtem

ponořením a v roce 1910 již studoval na kazatelském semináři ve Friedensau. V roce 1912 se na velké stanové konferenci seznámil se sestrou Julií z Ústí nad Labem, se kterou se 7. 10. 1913 oženil. Krátkou dobu působil jako kazatel v tehdejších Falknově (dnes Sokolov).

V roce 1914 se vedoucí církve rozhodli vyslat bratra Böhma jako misionáře do Kamerunu v Africe. Přípravy na cestu vyvrcholily, on se dokonce rozloučil jedné soboty se sborem, když náhle vypukla první světová válka a on místo do Kamerunu nastoupil vojenskou službu.

Když skončila válka působil ve Cvikově a od roku 1924 v Chomutově, kde byl také vysvěcen na kazatele. Po dvou letech — v roce 1926 — odešel do Trutnova a v roce 1933 do Karlových Varů. Tam prožili s manželkou smutné chvíle, když jim zemřela dcera na záškrt. V roce 1937 jej bratři přeložili do Horšovského Týna. Protože tam nenašel byt, usadil se v Tachově, kde žil potom déle než třicet let.

Všude, kde bratr Böhm působil, získal duše pro Krista. Byl vždy obětavým pracovníkem, který miloval velkou Boží rodinu. I když v roce 1945 odešel do důchodu, nesložil ruce v klín, ale pomáhal všude, kde bylo potřeba. Obětavě navštěvoval ty, které bylo potřeba povzbudit, potěšit a kde bylo potřeba pomoci.

Třežbaže byli Böhmovi německé národnosti, posílali svoje děti i vnuky vždy do českých škol. Pro svůj přátelský a kladný vztah k českému národu, neopustil ani po válce Československo.

Po mnohých ztrátách a útrapách dopřál milý Bůh bratru Böhmovi i jeho manželce klidné stáří, takže v roce 1963 mohli ve zdraví oslavit zlatou svatbu a potěšit se ze čtyř pravnuků. Když bratru Böhmovi zemřela v roce 1968 v Tachově manželka, rozhodl se, že zbytek svého života stráví u své dcery v Rumburku. Tam v plném zdraví a jemu vlastní aktivitě prožil ještě řadu měsíců. Zemřel náhle poslední den v roce 1970, krátce před novoroční půlnocí. Onoho večera se se svými drahými rozloučil slovy: A nyní, dobrou noc, moji milí."

Bratr Böhm byl skromný, jednoduchý a pro Boží dílo zanicený kazatel.

NĚKTERÍ Z KAZATELŮ, KTERÍ KOLEM ROKU 1920 PŮSOBILI V ČECHÁCH A VE SLEZSKU

Snímek byl pořízen při konferenci ve Friedensau. V přední řadě (sedící) jsou vedoucí bratři z Generální konference a tehdejší unie. O některých pracovnících na obrázku zachycených jsme psali v předcházejících číslech tohoto seriálu. V přední řadě jsou ti to kazatelé (zleva doprava): Wentland, Wilcox, Conrad, Daniels, Christien, Frauchiger a Mathe. Prostřední řada: Bischoff, Šimon Josef, Dzik, Kupčik, Neumann, Gaier, Kessel. Horní řada zleva doprava: Kroulík, Doubravský, Vietze, Poledník, Aberle, Englert, Böhm a Popelka.

Dnešní krajina

V OKOLÍ BIBLICKÉHO SÍLO

V MĚSTECH GABAA, MASFA, BETHEL A SILO

Návštěva někdejších měst Gabaa, Masfa, Bethel a Síllo znovu oživuje starou biblickou historii. Význačné události starozákonní doby se spojují s Gabaa, sídelním Saulovým městem, a s Masfa, kde byl Saul korunován za prvního izraelského krále. Čtenáři bible dobře znají Bethel, kde Jákob viděl ve snu žebřík sahající do nebe, a Síllo, kde po tři sta let stála první svatyně zasvěcená Hospodinu a kde Samuel vyrůstal v domě Eliho. Tato místa, nacházející se u hlavní silnice, která vede z Jeruzaléma do Sichemu, nebo v blízkosti této silnice, jsou v dnešní době částečně opuštěné, sutinami pokryté kopce a částečně bezvýznamné malé vesnice. V minulých letech a desetiletích archeologové prováděli rozsáhlý průzkum a vykopávky. Jejich objevy přinesly cenná vysvětlení o rané historii Izraele a zároveň potvrdily biblické líčení dějin.

Za svých pobytů v Palestině jsem si osobně prohlédl všechna tato místa a na základě Starého zákona a zpráv o vykopávkách jsem si mohl vytvořit dokonalý obrázek o jejich někdejším významu.

GABAA, PRVNÍ IZRAELSKÉ KRÁLOVSKÉ MĚSTO

Po dobré hodině chůze po hlavní silnici z Jeruzaléma, směrem na sever k letišti Kalandia, přicházíme k rozlehlému kopci Tell el-Fulu (česky „Fazolová hora“). Již více než před sto lety byl identifikován jako Saulova Gabaa. Tři archeologické výpravy — 1922/1923 a 1933 — za vedení profesora W. F. Albrighta (z University Johna Hopkinse) a 1964 za vedení profesora Paula Lappa, osvětlily historii tohoto prvního hlavního města Izraelského království.

Nad okolní krajinou vévodí strmý kopec. Na jeho vrcholku se nacházejí zbytky hradebních zdí. Saul, který vyrostl v Gabaa, učinil po své korunovaci z tohoto místa hlavní město (1. Sam 10,26; 11,4; 15,34 aj.) a vybudoval tam malý hrad. Vykopávky ukázaly, že toto místo bylo osídleno nejdříve kolem 12. století před Kristem. Také biblická zpráva připouští tento závěr, neboť o Gabaa je svědectví poprvé v době soudců, a to jako o městě, které již existovalo (Soudců 19,14; 20,10). Zříceniny dále prozrazují, že druhé období

jeho výstavby spadá do 11. století, tedy do doby Saulovy.

Hrad prvního krále, který vládl nad Izraelem, se skládal ze dvou pater a měřil asi 52×47 metrů. Jeho vnější stěny byly silné 2,5 až 3 metry. Ze čtyř masivních věží byla hájena pevnost, která v dobách válek sloužila obyvatelstvu jako útočiště. Největší v hradě objevená síň měřila 7×4 metry; nebyla tedy prostornější než je v dnešní době větší obyvací pokoj. Pravděpodobně se jedná o místnost, kde mladý David utíšoval svou hrou na harfu králova pomateného ducha. Bible o tom přináší tuto zprávu: „Saul pak měl kopí v ruce své. I vyhodil Saul kopí, řka: Prohodím Davida až do stěny. Ale David uhnul se jemu po dvakrát.“ (1 Sam 18,10. 11). Rovněž v tomto hradě nechal Saul usmrtit kněží z Nobe, protože poskytli pomoc prchajícímu Davidovi (1 Sam 22,6 až 19).

Uprostřed troskek tohoto hradu jsem přemýšlel také o hrůzách popsaných v knize Soudců 19—21 a rovněž o bitvě v sousedním Michmasu (1 Sam 13 a 14)), v níž Izraelité díky Jonatovu hrdinství přemohli Filištínské.

MASFA, STARÉ IZRAELSKÉ KORUNOVAČNÍ MĚSTO

Sestoupil jsem z kopce, na němž je Gabaa, a kráčel jsem po silnici ještě dalších osm kilometrů na sever k Tell en-Nasbeh. Tam se ve starověku pravděpodobně nacházelo Masfa, jedno ze tří měst, která Samuel každoročně navštěvoval, aby tam soudil svůj lid (1 Sam 7, 16). V Masfa se také shromáždily izraelské kmeny, aby zvolily svého prvního krále Saula a aby se spojily v jednotnou říši (1 Sam 10,17—25). Tell en-Nasbeh byl vykopán pěti expedicemi v letech 1926 až 1933 za vedení profesora W. F. Badě (z Pacifické školy pro náboženství, Berkeley, Kalifornie).

Profesor Badě si všiml tohoto místa, když si důkladněji prohlížel německé letecké snímky z první světové války. Z jednoho záběru bylo patrné, že město, které se kdysi nacházelo na kopci, muselo mít silné hradby, jejichž obrysy byly z ptáčích perspektiv jasně rozeznatelné i přesto, že byly zasypány sutinami. Začal se vykopávkami na místě, kde se podle leteckého snímku nacházel roh městské zdi. Již po několika hodinách práce narazil na zdivo. Systematicky vyprostil

městečko téměř úplné. Masfa je stále ještě jediným starým palestinským městem, které bylo vykopáno skoro celé. Podle dnešních představ nebylo velké; městská hradba pouze s jednou branou byla 5 až 6 metrů silná, asi 1,5 km dlouhá a obklopovala plochu asi 3 hektarů.

Masfa bylo jistě dobře známo již za Samuelovy doby, neboť prorok zvolil toto město za dějiště korunovace prvního izraelského krále. Mělo jistý význam i jako severní pohraniční opevnění judského království (1 Král 15,22). Konečně vyniklo v historii ještě jednou, když Nabuchodonozor po rozboření Jeruzaléma (586 př. Kr.) dosadil Godoliáše za správce nad Judeou a přidělil mu Masfa jako rezidenci. Jeremiáš a Židé, kteří ušli zajetí, se tam shromáždili a žili tam, dokud Izmael, povstalecký hejtman poraženého židovského vojska nezavraždil Godoliáše a většinu jeho přívrženců (2 Král 25,22—26).

Již příštího dne po tomto hanebném činu překonal Izmael své vlastní zlo-

Dnešní
krajina
v okolí
biblického
SILO

činy. Nalákal do Masfa osmdesát poutníků, kteří byli na cestě do Jeruzaléma a sedmdesát z nich zabil. Jejich mrtvoly vhodil do cisterny, která tam byla z doby krále Azy (Jeremiáš 41,4-9). Při vykopávkách bylo objeveno nejméně 53 takových nádrží. Toto malé město bylo tedy dobře zabezpečeno, aby v čas nouze mělo zajištěnou zásobu vody. Největší z těchto rezervoárů měří 4×6,7 metru, avšak i jiné byly dosti velké, aby pojímaly sedmdesát lidských těl. Ostatně, v jedné cisterně se našla kostra muže, který zřejmě byl obětí nějakého zločinu nebo neštěstí.

K nejkrásnějším nálezům při těchto vykopávkách patří pečeť z dvoubarevného onyxu, která se dnes nachází v Archeologickém muzeu v Jeruzalémě. Znárodně je kohouta a je jedním z nejranějších zobrazení tohoto ptáka. Dvouřádkový nápis, s mimořádně pečlivě vyrytými hebrejskými písmeny, zní: „Jazaniáš, služebník (= úřed-

ník) krále“. Pečeť tedy s největší pravděpodobností patřila onomu vojenskému hejtmanovi stejného jména, který se po zánku Judee, spolu s jinými hejtmany, připojil v Masfa ke Godoliášovi (2 Král 25,23; Jer 40,8).

BETHEL, MÍSTO SETKÁNÍ S BOHEM

Na boční cestě, která vede do Nablusu, jsem krácel plných pět kilometrů dále k vesnici, jejíž jméno Beitin je zkomoleninou starého názvu Bethel. Profesor W. F. Albright zahájil tam v roce 1934 archeologický průzkum. Nemohl však provádět vykopávky ve velkém rozsahu, neboť dnešní vesnice téměř úplně překrývá toto starověké místo. Byl odkryt jen malý úsek v jedné ovocné zahradě. V letech 1954 až 1960 pokračoval v těchto vykopávkách ve třech dalších úsecích profesor J. L. Kelso (z Teologického semináře v Pittsburgu-Xenia), a také je dokončil.

Jak se to již často stalo, i v Bethel potvrdil rýc archeologa spolehlivost biblického líčení historie. Zkoumání sutin ukázalo, že toto město existovalo již v době praotců. V době soudců jej jednou rozbořili, bylo však znovu vybudováno, když se Izraelské království po Salomounově smrti rozpadlo na dvě spolu soupeřící říše. Tehdy nechal Jeroboám I., první král severní říše, vystavět v Bethel a v jednom jiném městě na území, kde byl svrchovaným vládcem, svatyně, v nichž jeho poddaní měli uctívat zlaté býky.

Při příchodu do arabské vesnice Beitin jsem myslel na to, že v této krajině Abrahám postavil oltář, aby uctíval praveho Boha (1 Moj 12,8), a že Jákob tam měl sen, který jej přiměl k tomu, aby ono místo nazval Bethel („dům Boží“) (1 Moj 28, 10-19). Je možné, že Jákobův zážitek přivedl Jeroboáma na myšlenku aby Bethel učinil střediskem svého pohanského kultu; zbytky chrámu nebyly dosud nalezeny.

SÍLO, STARÉ BOŽÍ MĚSTO

Na místě starověkého Síla nestojí žádná vesnice, jak je tomu v případě Bethel. Přesto dnešní název Seilum poukazuje na někdejší město, jehož poloha je velmi přesně popsána v knize Soudců 21,19: „Sílo...“, kteréž jest s půlnoční strany domu Boha silného, k východu slunce cestě, kterouž se chodí od domu Boha silného do Sichem, a Lebnu jest na poledne.“ Seilun leží 14,5 kilometru severně od Bethel a 5 kilometrů jižně od Lebna, tedy přesně tam, kde to udává bible. Jen málo míst v Palestině je Písmem svatým tak přesně lokalizováno jako Sílo.

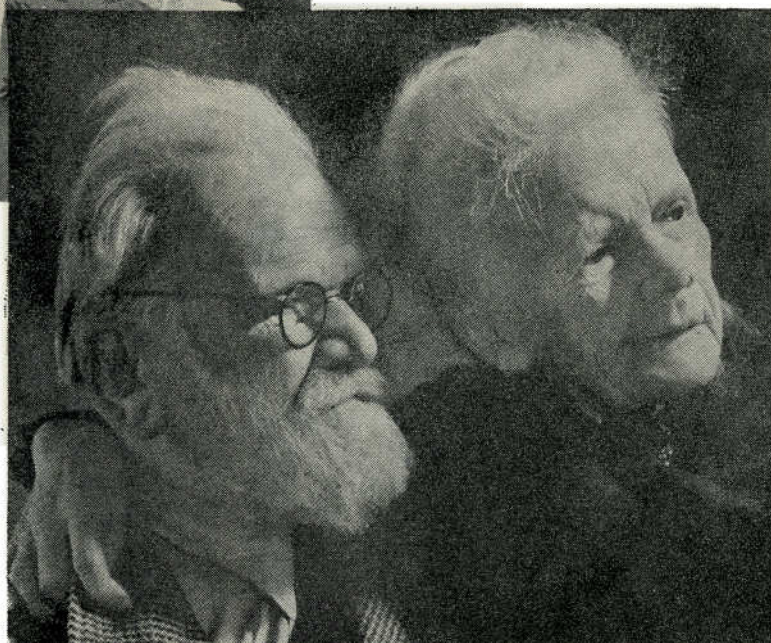
V letech 1926 až 1929 prováděla vykopávky v Seilunu jedna dánská expedice za vedení Hanse Kjaera a Aaga Schmidta. Badatelé, kteří pracovali na tomto místě, se těšili nadějí, že naleznou zbytky stánku úmluvy jenž stál v Sílu asi tři sta let — od doby Jozueho (Joz 18,1) až do doby Samuelovy (1 Sam 1,3). To se však učencům nepoštěstilo; kladný výsledek by hraničil se zázrakem, neboť svatyně se skládala z materiálu podléhajícího zkáze; byla to stanové konstrukce z tyčí a příkrývek.

Naproti tomu vykopávky jednoznačně ukázaly, že města Sílo bylo rozbořeno v 11. století před Kristem. To plně souhlasí s biblickou zprávou, jež zařazuje kněze Eliho a proroka Samuela do této doby. Tehdy Filištinští utiskovali izraelský národ a připravili mu těžkou porážku v bitvě u Afeku. Během boje se dostala truhla smlouvy do rukou nepřítele a synové Eliho, kteří ji nesli, přišli o život. Když staříček velekněz uslyšel tuto zvěst, spadl se stolice a zlomil si vaz. (1 Sam 4). Ačkoliv zpráva o těchto událostech výslovně neuvádí, že Sílo bylo tehdy rozbořeno, přesto skutečnost, že truhla se po vrácení z Filištinské země již nikdy nedostala do Síla, poukazuje — jak se zdá — na to, že Sílo bylo zničeno.

Porážka Síla je pravděpodobně naznačena v proroctví Jeremiáše, který upozorňuje hříšný lid na osud tohoto města: „Ale jděte aspoň na místo mé, kteréž bylo v Sílo (dř. Hospodin), kdež jsem byl způsobil příbytek jménu svému z počátku, a vizte, co jsem učinil jemu pro nešlechtnost lidu svého Izraelského“ (Jer 7,12). Jako Sílo — kdysi místo pravé svatyně Boží, které je dnes hromadou sutin s nevzhlednou arabskou vesnicí, tak mnohá jiná vzkvétající města staré Palestiny jsou svým dnešním stavem rovněž varovným znamením odpadnutí Izraele od jeho Boha. Tento dojem má člověk pokaždé, když cestuje touto zemí.

Ke štěstí NESTAČÍ JEN PŘÁNÍ

MY A NAŠE DĚTI

Každý normální mladý muž a každá normální mladá dívka, kteří uzavírají manželství, chtějí být rozhodně šťastni. Oba očekávají, že se před nimi otevřou dny prozářené pohodou a slunečním jasnem. Plnými doušky chtějí nabírat radost a štěstí. Vše jim i lidé ze všech stran přejí „mnoho štěstí“, a je dosti manželských dvojic, které nejenom zpočátku, ale i po letech, radostně vyznávají, že opravdu šťastni jsou. Jsou ovšem i takoví, kteří o štěstí a manželské pohodě hovoří stále tišeji a váhavěji, a nemálo je těch, kteří na otázku o štěstí smutně přiznají své rozhodné „ne“.

O tom, jak to vypadá s manželským štěstím, svědčí nejvýmluvněji počet vzrůstajících rozvodů. Podle údajů zveřejněných ve Statistické ročence ČSSR rozváděla se u nás v roce 1937 jedna patnáctina uzavřených manželství, zatímco v roce 1975 to již byla jedna čtvrtina. A jsou státy, kde počet rozvodů je ještě vyšší. Tato čísla potvrzují skutečnost, že manželské štěstí se

v moderním světě stává velkým problémem.

CO JE TO MANŽELSKÉ ŠTĚSTÍ?

V čem spočívá právě manželské štěstí? Co dělat, když někdo v manželství zklame? Je možné opět zahojit hluboké rány?

Manželská krize není novodobým problémem. Již v bibli nacházíme zprávy o manželských tragédiích. Krize manželství je vždy podložena hříchem, a protože hřích je problém celosvětový, má stejné rozměry i manželská krize. Jestliže však budeme hledat příčiny vzrůstajícího rozpadu manželství v moderní době, pak zjistíme, že je tu jeden činitel, který byl v minulosti neznámý. Moderní manželství ztratilo svou posvátnost a je hodnoceno pouze jako společenská smlouva. Proto je možno manželství nejenom podle libosti uzavřít, ale také i rozvázat.

Ve Spojených státech amerických jsou před jedním městem na všech příjezdových cestách velké reklamní tabule, které na-

bízejí rychlý sňatek, a přitom se na nic neptáme!

Další osudnou okolností je pro manželství přecenění pohlavní otázky. Lidé ji povýšili na ústřední otázku manželství. Nelze říci, že není významná. Je dokonce velmi důležitá, ale tvoří jen část základu manželského štěstí. Již filosof Kant vyslovil nešťastnou definici manželství, když je označil za „smlouvu dvou bytostí různého pohlaví, uzavřenou za účelem společného vlastnictví svých pohlavních vlastností“. Taková jednostranná představa může jen přivodit škody, a přitom je lhotejšné, kdo je jejich původcem.

Sentimentální smyslnost bývá různě dekorována vznešeným pojmem „láska“, zatímco skutečná láska je vzácným darem nebes. Láska, to není jednoduše strhující a neovladatelný pocit, ale pevná zásada. A protože manželské štěstí stojí jedinečně na této pravé lásce, pak nemůže být produktem pouhé náhody, ale je výsledkem uváženého a zralého jednání.

Manželství je Bohem založený řád a pochází z doby, kdy hřích ještě nevrhal svůj neblahý stín na mezilidské vztahy. První sňatek uskutečnil sám Bůh. Rozhodně není bez zajímavosti, že na biblickou zprávu o uzavření prvního manželství se odvolával i Pán Ježíš, čímž ji v jejím starozákonním podání výslovně potvrdil. (Srovnej 1 Moj 2,18-21 s Mat 19,4-6)

Manželství je tak staré, jako lidský rod. Je požehnáním pro lidstvo, protože jeho základy stavil samotný Stvořitel. Lze říci, že manželství je pevná kamenná ohrada, ve které se daří všemu, co se nazývá láskou a věrností. Je-li tato ohrada narušena trhlinami, pak do manželství pronikne přívál vzpoury a sobectví.

Základem manželského štěstí je vědomí, že ušlechtilý životní druh je darem nebes. Přiléhavě to vyjádřil moudrý Salomoun, když v knize přísloví uvedl, že ctná a statečná žena je cennější než vzácné perly, a že se na ni muž vždycky může spolehnout.

(Přísl. 31,10,11) Škoda, že mnozí adepti manželství nejsou těmito perlami, i když často bývají perlami ověšeni.

Tuto Salomounovu myšlenku tak dětsky důvěřivě rozvedl Matthias Claudius, když při příležitosti stříbrné svatby napsal své manželce: „Děkuji ti, mé blaho a mé štěstí, v tomto žití. Již jsem se často sám sebe tázal, zda jsem byl tak soudný, když jsem tě našel. Vždy jsem však musel přiznat, že já jsem tě nenalezl, ale Bůh mi tě dal. Tak nežehná žádná jiná ruka.“

Stvořitelem založené manželství je jedinou skutečně pozeňnanou formou manželství. Proto manželská krize není plodem biologických neznalostí, ale je částí stavu bez víry, který otřásá i základy křesťanských rodin. Kdo důvěřuje Božímu vedení, ten se nevzdává při prvních zklamáních. Nikdy nedovolíme vzniknout pochybnostem o Božím vedení.

UZNEJ SVATOST MANŽELSTVÍ

Kdo věří v Boží ustanovení manželství, ten také uznává jeho svatost. Biblické dějiny nám vyprávějí, že Mojžíš byl před hořícím keřem vyzván, aby vyzul obuv, neboť půda, na které stál, byla svatá. Tuto Mojžíšovu zkušenost by si měl připomenout každý, kdo vstupuje do manželství. Vždyť i v manželství se jedná o „svatou půdu“. Volba druhá pro manželství by měla být vždy svěřena Božímu vedení. Vážnost vstupu do manželství

je příhodně vyjádřena jedním starým a snad již zapomenutým příslovím: „Odcházíš-li z domova do světa, modli se, vydáváš-li se na moře, modli se dvakrát a vstupuješ-li do manželství, modli se třikrát.“

Samotné uzavření manželství není v žádném případě předpokladem manželského štěstí. U svatebního oltáře se neuzavírá „hotové manželství“. Sňatek je první vykročení na dlouhou a náročnou cestu. Manželství je škola. Kdosi řekl: „Nevěřím, že se na světě sejdou dva lidé, kteří by se více nebo méně nemuseli změnit, aby mohli vedle sebe šťastně žít.“

Manželství je půda, ve které rostou mladé rostliny, které se mohou dobře rozvíjet, stejně jako v ní mohou zakrtnout nebo nakonec docela zahynout. Jak mnozí rodiče opomíjejí připravit své děti právě na tuto závažnou skutečnost. Známý německý duchovní F. v. Bodelschwing kdysi napsal: „O každém dobrem manželství musí platit: čím déle, tím lépe. Nevzkvétá-li manželství, pak upadá. A upadá-li, pak na tom má vinu i muž, i žena. Není možné, aby vina byla jenom na jedné straně, protože v manželství jsou muž a žena tak těsně spjatí, že jeden druhého silně ovlivňuje a také odpovídá za chyby druhého.“

Mnohé neshody v manželství vznikají proto, že mladí lidé se snaží jeden druhého podle své povahy a podle svých představ přetvořit. Tato snaha se časem promění v úsilí jeden druhého ovládat, z čehož nutně pramení vzájemná nenávisť a odpor.

PRAKTICKÉ RADY PRO UDRŽENÍ MANŽELSKÉHO ŠTĚSTÍ

Nikdy nezapomeň na to, že všechno, co sloužilo k vytváření vzájemného štěstí v době známosti, přispívá také k udržení a podpoře štěstí v manželství. Vždy se vyplatí schovat si něco z předmanželského milování na dobu manželství. Jinými slovy řečeno: Mějme v zásobě „med“ pro chvíle, kdy život bude hořký. Připomínej svému manželskému druhu i po svatbě, že ho máš rád a že si jej ceníš.

Manželé by večer neměli dříve usnout, aniž by si byli vědomi, že je mezi nimi všechno v pořádku. Lidský duch pracuje i ve spánku. Vše, co je neurované, usadí se v podvědomí a začne tam působit zkázu, která může znamenat velké nebezpečí pro manželství. Výzva apoštola Pavla platí dvojnásobně v manželství: „Slunce ať nikdy nezapadá nad vaším hněvem!“ (Efez 4,26)

Při nejlepší snaze se manželé neubrání, aby jim nějaký temný mráček nepohody nezaclonil jejich domácí sluníčko. Po každém nedorozumění musí oba stejnou měrou usilovat o smíření. Apoštol Pavel nám v tomto ohledu dává cenné rady: „Buďte k sobě laskaví, něžní, odpouštějte si, jako i Bůh v Kristu odpustil vám... Snažte se jeden druhého, odpouštějte si, máte-li proti komu nějakou výtku. Jako Pán odpustil vám, tak číňte i vy!“ (2 Kor 4,32; Kol 3,13)

Jestliže manželé denně spo-

lečně čtou bibli a modlí se, pak jsou spojeni se zdrojem síly, který nikdy nevyschne. A právě z tohoto zdroje mohou čerpat i sílu k životu plnému vzájemného porozumění, pochopení a lásky. Snad pro každého je těžké, najít vždy po napětí první vlídné a smířující slovo. Ovšem v ovládání tohoto umění je klíč k záchraně mnohých manželství. Často k tomu potřebujeme i trochu odvahy, protože se musíme přiznat k vlastním chybám a prosit za odpuštění. Co je platné mnohým lidem, že ovládají i několik jazyků, když se přitom ne naučili vyslovit ve své mateřštině pár tak důležitých slov: Je mi líto, jsem vinen, odpusť mi.

Každé manželství má být uzavřeným kruhem a žádná třetí osoba nemá právo míchat se do manželských důvěrností. Rodinný kruh je svatý a nesmí být ohrožen zvědavými očima a ušima nebo klevetnými jazyky.

Nikdy nezapomeň, že na této hříchem porušené zemi není nic dokonalého. Život je školou, v níž musíme budovat charakter, které mají jednu obstat před soudcem světa. Co člověk rozsévá to bude i sklízet. Právě štěstí spočívá na silách ducha, který všechny zájmy lidského bytí posvěcuje a zušlechťuje.

Chceš-li být v životě šťasten, přispívej ke štěstí druhého. Právě manželské štěstí spočívá ve vzájemném obšťastňování. A k tomu se v každém manželství naskytá celá řada příležitostí. Chceš-li mít šťastné manželství, pak usiluj ze všech svých sil o to, abys učinil šťastným svého partnera. -hr-

SMÍŘENÍ

Zlé slovo raní duši tvou —
snad jenom jedna věta jen —
však srdce už slzy roní
a tmavé stíny zloby
jasný zatahuji den,
v nichž láska chřadne,
smutně hlavu kloní...
Smiř se!
Jen slovo smíření
přes propast hádek sahá.
Když podat ruku dokážeš —
pak tvoje snaha trn nenávisť zlomí
a růže rozkvetou,
kde bylo dřív jen listí.

Mojžíše, Eliáše a Krista nacházíme společně na Hoře proměnění, jak o tom podává zprávu evangelista Matouš (17, 1-8):

„A po šesti dnech pojal Ježíš Petra a Jakuba a Jana bratra jeho, i uvedl je na horu vysokou soukromí. A proměnil se před nimi. I zaskvěla se tvář jeho jako slunce, roucho pak jeho učiněno bílé jako světlo. A aj, ukázali se jim Mojžíš a Eliáš, rozmlouvající s ním. A odpověděl Petr, řekl Ježíšovi: Pane, dobré jest nám tuto býti. Chceš-li, uděláme tuto tři stánky, tobě jeden a Mojžíšovi jeden a Eliášovi jeden. Když pak on ještě mluvil, aj, oblak světlý zastínil je. A aj, hlas z toho oblaku řkoucí: Tentokrát jest ten můj milý Syn, v němž se mi dobře zalíbilo, toho poslouchajte. To uslyšavše učedníci, padli na tvář své a báli se velmi. A přistoupiv Ježíš, dotekl se jich řka: Vstaňte a nebojte se. Pozdvihše pak oči svých, žádného neviděli, než samého Ježíše.“

Není to náhodou, že se zde setkáváme právě s Mojžíšem, Eliášem a Kristem. Oni tvoří trojici, která nemůže být roztržena. Každý z nich je typem jedné části trojandělského poselství, které je lidstvu zvěstováno ve 14. kapitole knihy Zjevení.

Mojžíš je prostředník a veliký učitel zákona, muž, který oznamoval lidem Boží vůli a Hospodinovy zásady, základní pravdy, které nebudou změněny, i kdyby nebesa a země pominula a živlové pálivosti ohně se rozpustili.

Eliáš je typ proroka a proročského úřadu vůbec. Jeho úlohou je varovat před přestupováním Božího zákona a v případě jeho porušení hrozit a trestat. Jeho úlohou je zvěstovat soud. Všichni proroci byli více nebo méně zvěstovateli trestu a Božího soudu. Proto byli svými současníky nenáviděni a pronásledováni.

Kristus je jediný prostředník milosti a spásy. On nabízí přestupníkům a soudu propadlým omilostnění. Odsouzeným k smrti dává život. Co nemůže zákon a čehó není život. Prorok, to činí Kristus tím, že umírá za padlé lidstvo, zaplatí jeho dluh a může nabídnout odčinění a odpuštění. Zvěstování evangelia není nic jiného než povolání nabídky omilostnění.

K zákonu a prorokům přistupuje tedy skrze Krista **evangelium**, čímž se poselství Boží stává překrásným trojzvukem a skvělým akordem, takže zaznívá jako nebeská harmonie v náš sluch a hledá si cestu k našemu srdci.

Rovněž Starý zákon končí na poslední stránce tímto předivným trojzvukem u proroka Malachiáše (4,1-6). Zde se praví: „Pamatujte na zákon Mojžíše, služebníka mého, jemuž jsem přikázal

na Orébě přednésti všemu Izraeli ustanovení a soudy.“ Mluví se tu také o Eliášovi: „Aj, já pošlu vám Eliáše, proroka, prvé nežli přijde den Hospodinův veliký a hrozný, abych přijda, neranil zemi prokletím.“ Není však zapomenut ani Kristus: „Vám pak, kteříž se bojíte jména mého, vzejde Slunce spravedlnosti a zdraví bude na paprscích jeho.“

Mojžíš, Eliáš a Kristus patří k sobě. Zákon, proroci a evangelium nelze od sebe oddělit. Zákon potřebujeme, abychom sami sebe poznali jako hříšníky. Proroky potřebujeme jako Boží muže, kteří nás znovu a znovu napomínají, trestají a ukazují na následky, které přináší přestoupení zákona. Nade všechno potřebujeme Prostředníka milosti, který nás osvobozuje od viny, smiřuje s Bohem a daruje život.

Toto vzpomínání na zákon Mojžíšův, působení proroka Eliáše a vzejití Slunce spravedlnosti má nastat ve **stanovenou dobu**. Je to doba, o které mluví Malachiáš (4,1), čas před druhým příchodem Pána Ježíše Krista. Před touto největší událostí má zaznívat nebeský trojzvuk Mojžíše, Eliáše a Krista. Ještě jednou mají být všichni lidé poučeni o věčných zásadách Všemohoucího, ještě jednou má být důrazně poukázáno na zákon Mojžíšův — na Desatero, které nemůže být bezstarostně přestupováno. — Ještě jednou má vystoupit proročský úřad se svými napomenutími a výstrahami a se zvěstováním soudu. — Ještě jednou má být lidstvu skrze evangelium nabízena milost a zřetelně ukázán Ježíš, který zaplatil náš dluh tím, že za nás obětoval svůj život.

Kristus je největší mezi všemi bytostmi. Na Hoře proměnění byl Kristus ozářen nebeským světlem a ozařoval i apoštoly. U Malachiáše je Spasitel znázorněn Sluncem spravedlnosti, na jehož paprscích bude zdraví a spása.

Slunce spravedlnosti má vzejít těm, kteří se bojí Hospodinova jména, kteří uznávají věčné principy dané skrze Mojžíše, kteří si berou k srdci proročká napomenutí a v bázi se sklánějí před Pánem. Těm má vzejít Slunce spravedlnosti jako slunce v pravé poledne. To znamená, že takovým lidem má být na konci času dáno zvláštní poznání Krista, podobné onomu, kterého se dostalo učedníkům na Hoře proměnění. Učedníci, kteří dosud viděli svého Pána jen v pozemském rouše jako Syna člověka, viděli je nyní v nebeské slávě jako Syna Božího, kterého potvrdil Otec slovy: „Tentokrát jest můj milý Syn, v němž se mi dobře zalíbilo, toho poslouchajte!“

Má se nám dostat **nového poznání** nebeských věcí, jež přinese spasení pro

tělo i duši, které udílí Spasitel trpícím lidem za svého pozemského putování. Toto poznání přináší takovou sílu a radost, že věřící vycházejí a poskakují jako mladá zdravá telátka. Ona jsou obrazem kypící síly, přetékající radosti a mladistvé svěžesti, kterou potřebuje lid Boží k vydávání svědectví.

Tak jako na Hoře proměnění Mojžíš a Eliáš byli teprve Kristem osvíceni a teprve v jeho nebeském světle správně uplatnění, tak také zákon a proroci mohou být správně pochopeni teprve skrze Krista. Teprve Ježíšem se naplňuje zákon a proroci. Kde není Ježíš, tam je temno, studeno, tam není síly. — To znamená, že ve svém zvěstování evangelia musíme více než kdykoli předtím stavět do popředí Krista. Naše svědectví o něm musí být tak živé, aby jiným svítil nejen jako jitrénka, ale jako Slunce spravedlnosti. Taková je úloha všech věřících v Krista a očekávajících jeho slavný druhý příchod.

Toto nové zvěstování Ježíše je zaznamenáno ve **Zjevení 14, 6-12**. Nazýváme je trojandělským poselstvím. V základě bylo Boží poselství trojitě, představené Mojžíšem, Eliášem a Kristem. A proto i zde tomu tak je.

První anděl zvěstuje věčné poselství všem bydlícím na zemi, všem národům, pokolením i jazykům. I ono ukazuje na zákon, bez něhož se nemůže konat soud. Pán Ježíš praví: „Nedomnívejte se, že bych přišel rušiti zákona anebo proroků. Nepřišel jsem rušiti, ale naplniti.“ (Mat 5,17) Salomoun pak ukazuje na základní pravdu slovy: „Summa všeho, co jsi slyšel: Boha se boj a přikázání jeho ostříhej nebo na tom všechno člověku záleží.“ (Kaz 12,13)

Jako hlas Boží ze Sinaje zazníval poušti a způsoboval chvění Izraele, tak má i nyní zaznívat Boží hlas, poukazující na zásady věčného Boha, na nebeské řády, na pravidla, jimiž se bude řídit soud. Svět má být ještě jednou vyzván k poslušnosti Boha, který stvořil nebesa i zemi. Jemu máme vzdát chválu a jemu se klanět.

Druhý anděl zvěstuje dvojité pád Babylona. Je podporován jiným andělem, který přichází s velkou mocí a slávou. (Zj 18, 1,2) Tímto Babylonom je míněno dílo velkého odpadnutí od biblické pravdy. Babylon okouzluje národy, takže lidé ztratili smysl pro pravdu a jsou duchovně opilí.

Toto velké odpadnutí vidí jen **oko proroka**. To vidí jen zrak pomazaného vidoucího, nikoli člověk všedního dne. Jako Izrael byl zaslepen pozlaceným chrámem jeruzalémským, jako učedníci obdivovali nádherné stavby chrámové a chrámový kult, tak i dnes jsou mnozí křesťané odváděni od pravé bohoslužby „v duchu a v pravdě“ k vnějším obřadům, které vyhovují tělesnému smýšlení. Často ani vážní a upřímní křesťané nejsou schopni pod vnější nádhrou poznat duchovní úpadek. Mnozí odešli daleko od Krista přes všechno odvolávání se na bibli a přes-

to, že náboženské úkony jsou pravidelně udržovány v chodu.

A toto nevidí kazatel ani kněz, to nevidí církevní kníže. To vidí jen Eliáš, prorok, muž s otevřenými očima, člověk s osvěcenou myslí, Boží posel s rozohněným srdcem. On vidí duchovní pád a zvěstuje soud. Lidé přestoupili zákony, opustili mravní řady a nepřijali Boží nabídku.

Třetí anděl ve svém zvláštním obrazném poselství nás vybízí, abychom si rozmysleli, pro koho se rozhodneme: zda pro Boha a jeho zákon nebo budeme myslí svou a rukou svou uznávat dílo nepřítelů spásy.

Ti, kteří nepřijali Boží znamení, nerespекtuji věčně platný zákon, nechťejí slyšet hlas proroka a jejichž čelo (mysl) není poznamenáno charakterem a smýšlením Ježíšovým, jsou trápeni „před obličejem svatých andělů a před

obličejem Beránka.“ Jak tomu máme rozumět?

Právě v tomto zvláštním způsobu vyjádření nachází se odhalení velkého tajemství. Trápení totiž probíhá při pohledu na Beránka. Ne v tom smyslu, jako by se Beránek díval na trápené, ale trápení se dívají na Beránka u vědomí, že se proti němu prohřešili, že smíření jim nabízené nepřijali, že se nestali účastníky jeho charakteru, ale ponechali si starý hříšný charakter, povahu nepřítele spásy. Jejich hřích je spáchán na Beránkově. Nejkrásnější ze všech obrazů stal se pro ně nejstrašnější. Nemohou se před ním skrýt.

Tím se stává třetí andělské poselství zvěstováním Krista jako **Beránka Božího**. Na žádném jiném místě to není tak zřetelně ukázáno. Jan Křtitel volal u Jordánu: „Aj, Beránek Boží, kterýž snímá hřích světa!“ Beránek — toť

vlastní smysl knihy Zjevení! V žádné jiné knize bible není tolikrát zmínka o Kristu — Beránkově, jako ve Zjevení Jana. Poslední kniha bible je knihou Beránka, o němž se tu mluví ne méně než dvacetšestkrát. Z toho vyplývá, že volání Jana Křtitele má zvláště v poslední době mocně zaznít, aby se lidé obrátili k záchraně svých duší.

Přestaňme konat spasení ve své síle! Věrně v Toho, který je vůdcem i dokonavatelem naší víry! Konejme všechno v duchu obětavé lásky Beránkovy!

V trojandělském poselství jsou tři prvky. První ukazuje na Mojžíše a zákon, druhý na Eliáše se zvěstováním soudu a třetí na Krista jako prostředníka milosti a spasení. — Je-li Mojžíš veliký a Eliáš snad větší, pak je Kristus Pán největší na nebi i na zemi. Jemu buď čest i sláva na věky!

ZAPOMENUTÝ KRISTUS

Lze nalézt odpověď NA NAŠE PROČ?

Mám rád ty, kteří se v utrpení ještě ptají: Proč? Vždyť jenom člověk může volat: Proč? Strom, do něhož se zasekla sekera, zvíře, které uškodila násilná ruka a dítě, kterému ublížili, ti se netáží: Proč? Jen zralý člověk, kterému bylo ublíženo, se staví tvář v tvář přímo člověku, který mu ublížil a vyžaduje účty. Zasažená duše, je-li živá, upne se prudce k Bohu a volá: Proč?

Rekl bych dokonce, že ve zvolání „proč“ je cosi křesťanského. Ve zbabělosti, v otupělosti nebo v přizpůsobení se není místo pro tuto svatou hrůzu. Je to vzbouření, kterým duše proniká k Bohu.

Bůh slyší své děti, když k němu volají: Proč? On ví, že to nečiní z pýchy a není to ani výzva, která by neposlechla odpověď, kdyby ji Bůh dal. Není to přece nějaké ležérní „proč“, které by bylo jen tak vloženo do společenského rozhovoru. Není to ani „proč“ vyjadřující beznaděj srdce mámeného vlastním zlem. Není to také otázka srdce, které se vnořilo do své úzkosti a poslouchá jen své vlastní vzlyky. Není to stesk vyslaný jen tak naprázdno, aby na sebe upoutal bezúčelný soucit lidí. Mám na mysli takové „proč“, které vychází ze zasaženého srdce, které už nemůže dál a které vnímá jen jednu věc — své utrpení, ale které jistě ví, že je Bůh. Takové srdce se upřímě, pokorně a s velkou touhou po odpovědi ptá: Proč?

Jestliže mám odpovědět na všechna ta „proč“, pak mohu uvést jen několik obyčejných a slabých slov, protože všechno, co rozum objeví, je vždy příliš vzdáleno od toho, co čeká srdce. Mohu uvést jen slabá slova, protože jsou to jen slova člověka.

A konečně, zlo se nedá vysvětlit, protože ve snaze vysvětlit je by byla jeho obhajoba.

Já dnes neobjevím důvody, které lidé po staletí marně hledají. Nechci se ani zařadit mezi ty, kteří zlo ospravedlňují a přijímají je jako nutnost. Já se spokojím se slovy Písma, v němž zjišťuji, že i ono staví jen otázku, aniž odhalilo odpověď: „... našla se nepravost při tobě...“ (Ezech 28,15) Odkud se vzala? Jak se bez pokušení mohla v srdci archanděla zrodit nepravost? Zdá se, že před tímto tajemstvím a před touto bezdnou propastí samo nebe zděšeně zmlklo...

A přece vím — a naše svědomí to potvrzuje — že nejsme odsouzeni, abychom bezvýhodně zůstali v tomto neštěstí. Pro to jsme nebyli stvořeni. Také vím, že do věčného života nevejdeme skleslí a přemožení, ale že vítěz Ježíš bude předcházet zástup statečných — jistě pokrytých jizvami — ale přece vítězů.

A proto, na čem záleží? Zlo je pro nás zatím nevysvětlitelné. Nic jej nemůže ospravedlnit. Je jako rakovina. Jenomže nyní, místo aby mne deptalo, podněcuje mne. V bojích, které s ním musím podstupovat se stávám silnějším. Začínám rozlišovat hodnoty.

Výstup na skálu se stane úspěšným jen tehdy, když se dosáhne vrcholu, i kdyby to vyžádalo nadlidský výkon. Když horolezec zůstane v soutěsce, pak je to nezdár.

Bůh mi dává na srozuměnou, že můj život uspěje jedině tehdy, když povede k cíli. Bylo by dětinsky naivní, kdybychom posuzovali život podle množství prožitých poměrových radostí. Je totiž důležitější dojít než prožít příjemnou cestu. Proto má utrpení smysl.

Od té doby, co mám novou odvahu, netrpím nadarmo. Zlo už není nekonečným přílivem, který by bez ustání omýval útesy a nechával by je věčně neúrodnými. Bůh, který není původce zlého, mi utrpení neodňal, ale proměnil je. A nyní? Místo aby mne utrpení vedlo k zahynutí, slouží k mému vítězství — a to tak dalece, že upřímně musím doznat, že osten zkoušek, který mne strhl od všech svodů klamných věcí hříšného světa, přispívá k mému spasení jako sama milost.

Vždyť i v Písmu čtu, že sám Ježíš „z toho co trpěl, naučil se poslušnosti“. (Zid 5,8) A já jsem se v utrpení naučil tolik dobrých věcí, že jsem si už řekl — i když v slzách — že utrpení jsou prospěšná. Ano, existuje utrpení, které probouzí touhu po nebi.

Čemu ses naučil v utrpení? Především jsi mohl poznat sám sebe. Dokud jsi netrpěl, žil jsi jen na povrchu sama sebe a sám sebe jsi neznal. Teprve v utrpení jsi mohl poznat, jaký jsi ubohý, slabý, nevděčný, panovačný, slepý a lhostejný k pravým radostem.

Ty, který ses pokládal za plnoprávného dědice nebeského království, protože jsi říkal, že jsi nic neukradl a nikoho nezabil, tys na jednu chvíli uviděl poskvrněnou bytost, ztrápenou nesmírnou slabostí a neuvěřitelnou domýšlivostí, zatvzrelou vlastními vzpourami, věřící jen ve snadných dnech a porazitelnou v každé zkoušce.

Viš vůbec něco o krásném smutku, smutku nad hříchy? Jednou večer jsem cítil nesmírnou tíhu svých chyb. A když jsem se snažil nahlédnout do svého nitra, zmocnila se mne strašná úzkost. Někdy ji ještě stále pociťuji.

Vždyť jsem poznal evangelium a zapíráám je. Miluji Boha, ale neposlouchám ho. Znáám jej a vím, že je odpovědí na všechno mé očekávání, a přece zůstávám tak daleko od něj. Toužím po věčném životě, ale necítím se hoden ho přijmout. Přejí si žít jako křesťan, a přece nečiním tomuto jménu čest. Má víra, moje zbožnost a potřeby mé duše mne táhnou vzhůru. Moje pochybnost a chyby mne však strážejí k zemi. Dobře vím, že navzdory všem vznešeným touhám, krásným slovům a dobrým rozhodnutím najde ve mně živnou půdu každé sebelepší pokusy, které se ke mně přiblíží. Volám po pomoci, ale přejí si, aby nepřišla. Prosím Boha, aby mi pomohl, ale když přijde, zarmucuji ho. A tak hynu rozervaný a nekonečně smutný.

Jsem však smutný ke spasení. Ten výraz je z Písma a velmi se mi líbí. (2 Kor 7,10) Požehnaný smutku, který v sobě přinášíš semeno vítězství. Přinejmenším netoleruješ pokrytectví a nesneseš kompromis. Mohou se mi už posmívat a pohrdat se mnou, mohou se na mne povyšně dívat a snad i říkat, že jsem duševně nevyrovnaný. Zbytečně mne svěťují lékaři, kteří mne chtějí uzdravit svými léky, zbytečně mne budou chtít rozptýlit v davu lidí. Můj smutek se vrátí a nezmizí, dokud nepocítím, že má modlitba byla vyslyšena a že mne obklopilo shora přicházející odpuštění.

Písmo se zmiňuje o takové chvíli, kdy ztrápený člověk, ztrácející všechnu naději, najednou zvolá: „Bohu díky, který dal nám vítězství skrze Pána našeho Jezukrista!“ (1 Kor 15,57)

To je první odpověď na naše „proč“. Požehnaný smutek ke spasení.

Mluvil jsem jen o sobě, protože spasení je osobní a já nemohu spasit ani své nejbližší. To však neznamena, že mi mají být lhostejní a že se nemám starat o jejich duši. Mám je příliš rád, než abych měl zájem jen o jejich časný život. A velmi toužím, abych

za hranicemi smrti byl opět s nimi. Pomýšlení, že bych stál v branách ráje bez nich, mne rozechvívá hrůzou. Jasně cítím, že dnes nemohu být šťastný, jestliže to není štěstí věčné. Proto chci, aby neochvějná moc víry sílila i ty, které miluji, aby jejich pokoušená duše byla zasažena modlitbou a aby se také otrásla hrůzou nad vlastním stavem a aby zatoužila po Spasiteli.

Kdo zná zrození duše? Jenom žena, která v modlitbě na kolenou pláče a prosí za svého muže, nebo matka, která volá: „Ať třeba zemřu, jen spas mé dítě!“ Kolik nevyslyšených úzkostí skrývají ty vztažené ruce. Věřte mi, že kdybychom jakoby pod zářením rentgenových paprsků mohli vidět ty prosby, které stoupají k nebi, viděli bychom zemi ozářenou zoufalými modlitbami těch, pro jejichž prosby se zrodí duše.

To však není všechno. Nepotkali jste nikdy na cestě ubohého člověka, obtíženého starostmi, bez síly, vyčerpaného nespočetnými povinnostmi? Nepotkali jste bloudícího, nestálého, pronásledovaného nemocí a bolestí? Vzdalte se od něj vy, kterým se daří dobře a kteří vypadáte odvážně. Vy umíte lidskou slabost jen odsoudit. Nechte ho být, vy šťastní, mladí, bohatí a krásní, vy na které se všechno usmívá. Váš krásný vzhled, vaše oči, které nikdy neplakaly, vaše radost ze života, vaše plány a dokonce i ten váš soucitný pohled, se kterým se k němu laskavě skláníte — tím vším ho jen napadáte.

Nedivte se tomu! Existuje totiž řeč, kterou ještě neznáte a slova, která nenajdete, dokud vám nebudou vryta do srdce. Za takovým nešťastníkem jdi ty, který jsi trpěl, protože jenom ty dovedeš hovořit řečí jeho srdce. Přiblíž se k němu, vezmi jej za ruku, pokus se ho podepřít a zaveď ho stranou od cesty kterou chodí dokonatí a silní. V chvíli toho ubohého a bloudícího pocítíš svou vlastní bolest. Neřekneš nic, ale popláčeš s ním. A vy dva se pak pokusíte společně znovu povstat. Jen vy dva nejistým krokem najdete cestu, která vede vzhůru a na které poznáš, že už tolik netrpíš. On potřeboval bratra.

Potěšit? Abychom mohli potěšit, museli jsme nejdříve sami trpět. Proto jsme šli tak těžkou cestou, vystaveni pochybnostem, beznaději, vzpouře a strachu.

Poznal jsem to sám na sobě. Když se zdálo, že zahynu — dnes vám to mohu říci — někdo neviditelný byl přítomen. Jaká útěcha to byla, kterou jsem našel v Písmu a jaké slovo přišlo z nebe ve chvíli, kdy se vše

bořilo. Dalo mi nový život a odvahu! Nepřítel, který mne téměř porazil, odešel se zlostí, protože poznal, že přispěl k mému spasení. Porážka se stala vítězstvím a slabost silou.

Ve chvíli, kdy mne zastihla smrt a vyrvala mi mé nejbližší, v tu chvíli, kdy jsem téměř utonul v úzkostech, než jsem si uvědomil, že vlastně nic není ztraceno. Já jsem všechno přece získal, všechno je vyhráno a schováno na bezpečném místě.

A to všechno chci říci vám, kteří nyní trpíte. I když pláču s vámi, chci vám ukázat k nebi: „Jsme-li souženi,“ říkal apoštol Pavel křesťanům své doby, „je to pro vaše potěšení a spasení. (2 Kor 1,6) Vznešené utrpení! Nyní světlo ozařuje temnou cestu, po které jsem šel. Utrpení mne již netíží. Stal se zázrak: údolí pláče se proměnilo ve výšinu požehnání.

Mít někoho, komu můžeme říci o svém neštěstí, někoho, kdo rozumí, protože také trpěl, to znamená být už z poloviny potěšen. Svou něžností a svým pohledem můžeme někomu vrátit odvahu.

Ježíš je velkým utěшитelem a soucitným přítelem. V bibli mi říká: „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vám odpočinutí dám.“ (Mat 11,28) Kdyby řekl tato slova anděl, nikdo by nepřišel. Pozvání toho, kdo netrpěl, by nevzbudilo důvěru. Ježíš věděl, že má-li chápat lidské utrpení musí mít na něm účast. Poznal nejhlubší místa lidské bídy, a proto mne může potěšit.

A nyní mi svěřuje podobný úkol. Dává mi možnost trpět jako trpěl On, a současně mne pověřuje, abych mohl potěšovat jako On. Tou neucházející nebeskou mocí odpustění mne zapojuje do svého díla spasení. Stávám se Božím spolupracovníkem. Mohu někdy docenit tuto nesmírnou přednost?

Ještě několik slov.

Vybízel jsem k práci pro Boha a k následování Krista. To je úžasné a povznášející. Váš život tak ústí do nebe. Ale pozor! Slibuji vám ještě mnoho utrpení. Nemyslete, že od té chvíle, co jste se odevzdali Bohu, všechno se před vámi vyjasní a vyrovná. Naopak. Pokud jste šli po široké cestě, všechno bylo dobré. Byli jste snad nepotřební a ztracení, ale život byl snadný, všechno bylo na vaší straně. Od té doby, co chcete jít strmou stezkou přímo vzhůru, budete si rozdírat nohy. A čím výše budete vystupovat, tím bude cesta nebezpečnější, a proto bude třeba více víry.

Vyvstanou před vámi překážky, protiventství, lhostejnost i předsudky vašich nejbližších. I to Písmo předvíдалo: „Kteří chtějí pobožné žít v Kristu Ježíši, protiventství mít budou.“ (2 Tim 3,12) Ale právě takové duše se Bohu líbí. Zocelené, rozhodné a vroucí. V Kristově armádě není místo pro nečinnost, bezstarostnost, sobectví. Tam se nedá žít bez práce a bez cíle. Do bojů víry je třeba bdících a pohotových lidí, kteří se nevzdávají, ale chtějí zvítězit.

Když pročítám Písmo — a čtu je vždy znovu tak rád — říká mi, abych se nebál zkoušek, protože žádná z nich nebude nad mé možnosti. (1 Kor 10, 13) A řečí, která často užívá paradoxu, mi říká, abych se z těch zkoušek radoval, protože Bůh v nich posílá svým dětem také požehnání a ony se tak k němu přibližují. „Blahoslavení lkající, nebo oni potěšení budou.“ (Mat 5,4) A ještě toto: „Pokládejte za čirou radost, moji bratři, upadnete-li do rozmanitých zkoušek; buďte jisti, že vaše víra, bude-li vytříbením osvědčena, způsobí vytrvalost. Vytrvalost ovšem musí být dílo dokonalé, máte-li vy být dokonalí a cíl a v ničem nezůstávat pozadu.“ (Jak 1,2—4 Žilka)

Ano, trpělivost. Ta mi chybí nejvíce ze všech křesťanských ctností. Chci právě štěstí, křesťanskou dokonalost, konečné vítězství — ale hned. A také bych to všechno rád zadarmo. Chtěl bych dojít k cíli jinou cestou, než mi byla ukázána. Ale znovu mi Písmo říká, že jsem zkoušen, protože „je to potřebné“ (1 Petr 1,6). A také vím, že zkouškami musí projít moji bratři na celém světě (1 Petr 5,9). To je právě společenství věřících.

Proto přijímám zkoušky. A už nyní vím, že až ve věčném životě ochutnám jejich ovoce, bude se mi zdát cena zde dole zaplacená směšně nízká.

A také mám nyní dokonalou radost. Protože v utrpení připravuje Bůh své děti pro svoji říši. A jsem-li zkoušen, znamená to, že mne uznává za svého.

Nyní chápu, proč apoštolové v temném žaláři, s rukama a nohama v okovech zpívali písně. (Skut 16,25) Byli totiž na cestě k nebesům.

N. H.

DOMOV MÁ BÝT PRO DĚTI NEJPŘÍTAŽLIVĚJŠÍM MÍSTEM NA SVĚTĚ
A MATKA MÁ BÝT JEHO NEJVĚTŠÍM KOUZLEM. DĚTI JSOU OD
PŘIROZENOSTI CITLIVÉ A PŘÍTULNÉ. JSOU HNED VESELÉ, ALE HNED
I NEŠTASTNÉ. MATKY SI MOHOU SVÁ DÍTKA PŘIPOUTAT JEMNOU
KÁZNÍ A LASKAVÝMI SLOVY I ČINY.

KAŽDÝ DOMOV MUSÍ MÍT SVÁ PRAVIDLA. RODIČE MAJÍ SVÝMI SLOVY
A VZÁJEMNÝM CHOVÁNÍM DÁVAT DĚTEM VZÁCNÝ A ŽIVÝ PŘÍKLAD
TOHO, CO SAMI ČEKAJÍ OD NICH. UPLATŇUJTE ČISTOTU V MLUVENÍ
A PRAVOU KŘESŤANSKOU ZDVOŘILOST. UČTE DĚTI A MLÁDEŽ, ABY
SI NAVZÁJEM PROKAZOVALY ÚCTU.

Jestliže patříš k miliónům nespavců, kteří večer používají tablety, aby mohli upadnout do náruče Morfeovy, pak právě pro tebe jsou určeny následující řádky, ve kterých si přečteš něco o spánku, snech a práscích na spaní.

Spánek je přirozený způsob nabíjení nervového akumulátoru našeho těla. Je nejúčinnější formou pasivního odpočinku, který každý člověk nutně potřebuje. Každá nepravidelnost spánku a nevyspání, které trvá delší dobu, vede k poruchám organismu.

Musíme si uvědomit, že při bdění přichází z vnějšího i vnitřního prostředí do mozku mnoho nových podnětů, které mozkové buňky zpracovávají, analyzují, třídí, integrují, aby potom takto upravené informace vysílaly do celého organismu. Při této obrovské práci se vyčerpávají. Vědci, kteří zkoumají problém spánku, došli k závěru, že spánek pomáhá obnovovat síly organismu a to především výkonnost mozkových buněk.

V průběhu spánku nedochází současně k útlumu celé mozkové kůry. Některá místa zůstávají ve stavu bdění. Jsou to tzv. strážné body.

Výzkumy z posledních let ukázaly, že spánek není jednoduchá a pasivní činnost mozku, ale probíhá přesně, střídáním dvou typů spánku: spánek „pomalý“ (beze snů), charakterizovaný dvěma až čtyřmi vlnami na elektroencefalografu a spánek „rychlý“, provázený osmi až dvanácti vlnami za minutu. Křivka těchto vln je charakteristická pro stav bdění. Mozek je tedy v plné činnosti, a přesto je člověk v tomto stadiu v nejhlubším spánku. A v této době vznikají i sny a je možno pozorovat pohyb očních bulv.

„Rychlý“ a „pomalý“ spánek se během noci několikrát vystřídá v asi devadesátiminutových cyklech, které se opakují čtyřikrát až pětkrát za noc. Každý cyklus začíná fází „pomalého“ spánku, která dost radikálně přechází do fáze „rychlého“ spánku. „Rychlý“ spánek se objevuje poprvé 60—90 minut po usnutí. Každý člověk sní tedy čtyřikrát až pětkrát za noc.

Sny jsou prostředkem k uvolnění tělesného napětí. Některí odborníci se dokonce domnívají, že jsou prevencí proti nervovým poruchám. Lidé, kteří mají sny, upevňují tak přirozeným způsobem svoje nervové rezervy.

Čas, kdy člověk má sny, představuje celkem pět až šest let života. To je dostatečný důvod k tomu, abychom učinili vše pro to, aby naše sny byly příjemné. K tomu je potřebí na každý spánek se dostatečně připravit. Dejme stranou všechno nepříjemné, co nám den přinesl a přemýšlejme o věcech pěkných a radostných. Vždyť sny se skládají z mnoha vzpomínek a dojmů, které se ve spánku v různých kombinacích znovu vybavují. Pro pěkné sny musíme mít také k dispozici pěkné vzpomínky.

Máme-li za sebou den naplněný ho-

rečným chvatem a víří-li nám hlavou nahromaděné starosti, jestliže jsme měli přes den co nejméně pohybu a večer ještě sedíme před televizní obrazovkou, na které se před námi rozvíjí vzrušující kriminální drama, navíc jsme se doma s někým nepohodli nebo nám někdo zatelefonoval něco nepříjemného, pak rozhodně nečekejme, že budeme klidně a vydatně spát. Některé lidé se děsí zlých snů a noční můry. Sny jsou však ochranou proti nervovému zhroucení. Snění neškodným způsobem odstraňuje nervové napětí. Nebýt tohoto pojistného ventilu, prožívali bychom mnohem více krizových a rušivých situací ve vztazích ke svým bližním.

Čím přirozeněji a vydatněji v noci spíme, tím více jsme pak ráno osvěženi. A naopak — čím neklidnější a podrážděnější je náš spánek, tím hůře si v noci odpočineme, vstáváme do nového dne nervóznější. Proto tak mnoho lidí touží vyspat se dobře a přirozeným způsobem.

Jestliže si chcete ve spánku odpočinout a mít pěkné sny, uskučtečnujte to přirozenou cestou. Pro příjemný spánek je třeba zajistit určité základní podmínky. Projděte se před spaním, zaplavte si, zkuste jednoduché gymnastické cviky. Místnost, ve které budete spát, má být dostatečně vzdušná, ne příliš chladná, ani příliš vyhřátá. Také lůžko nemá být ani příliš měkké, ani příliš tvrdé. Těsně před spaním se osprchujte vodou, které má pokojovou teplotu. Vydržte to asi 15 minut. Pak se osušte, ne však třením, a potom jděte do postele.

TAJEMSTVÍ SPÁNKU

PORUCHY SPÁNKU

Neurologové, psychiatři, ale i ostatní lékaři znají z denní praxe mnoho lidí s různými poruchami spánku. Jedni nemohou dlouho usnout nebo je jejich spánek lehký, neklidný a potrhaný. Jiní usínají lehko a rychle, ale předčasně se probouzejí a pak nedokáží usnout. U dalších, těch je ovšem málo, se projevuje zvýšená potřeba spánku.

Ojedinelé poruchy spánku se mohou vyskytnout u každého člověka. Často se však dají upravit vhodnou životou správou. Trvají-li poruchy spánku delší dobu, mohou signalizovat chorobu. Toto tvrzení však nelze zevšeobecňovat. Ani největší spáček neusne při bolestech zubů nebo ischiasu, při silném kašli atd.

Nespavost většinou nebývá chorobou, a jestliže ano, pak jen velmi zřídka. Je to subjektivní obtíž, případně příznak jiného onemocnění. Skutečná nespavost, která by měla svůj původ v poruše mechanismu spánku, je vzácná. Častěji jde o neduh civilizace: poruchy spánku vyvolané starostmi, úzkostnými stavy, konfliktami na pracovišti nebo doma, kouřením, nadměrným pitím kávy nebo alkoholu, zkrátka všemi důsledky a vlivy moderní civilizace.

Léčba nespavosti má začít léčbou základního onemocnění, t.j. většinou neurózy. Při léčení se často chybí, když každá nespavost se léčí předpisem barbiturátů. Tím se právě velmi často z přechodné nespavosti stává nespavost chronická. Pravidelné užívání uspávacích prostředků rušivě zasahuje

do fyziologických mechanismů spánku a vytváří návyk. Spánek vyvolaný uspávacími prostředky je nepřírozený, není zdravý a nemá tu hodnotu, jako spánek přirozený. Barbituráty a uklidňující tablety nám mohou pomoci utlumit různé nepříznivé vzruchy, které se během dne nahromadily, ovšem jen krátkodobě. Po odeznění účinku tablet nastává reakce znovu, avšak silnější.

Použitím barbiturátů se potlačuje fáze „rychlého“ spánku, mozek se však postupně přizpůsobuje působení preparátů (vzniká návyk) a kvalita „rychlého“ spánku se začne obnovovat. U těchto pacientů se spánek nejprve na několik dní prodlouží, ale potom začnou nespavostí opět trpět. Dávku barbiturátů proto začnou zvyšovat. Mnozí se tak stanou „otroky uspávacích prostředků“, narkomany.

Uvedli jsme, že nespavost není choroba, ale příznak. Jak tedy nespavost léčit? Rozhodně ne prášky na spaní. Drogy odložte do police. Někomu pomůže jít v pravidelnou dobu spát (nejlépe osm hodin před vstáváním), jiným pomůže větší fyzická práce, sport a čerstvý vzduch. Jiným udělá zase dobře, nebudou-li večeret. Spánek nemusí být dlouhý, jak si někteří myslí, ale musí být především dostatečně hluboký.

Chcete-li si ve spánku odpočinout a máte-li mít pěkné sny, pak musíte usilovat o spánek přirozený, pro který je třeba vytvořit určité základní podmínky.

Jak už jsme výše uvedli, má na spánek vliv do jaké míry se uklidníme. Proto je dobré před spaním se projít, lehce si zacvičit nebo — pokud je to ovšem možné — zaplavat si. Místnost, ve které spíme, musí být dostatečně vzdušná, ne příliš chladná, ani ne příliš vyhřátá. Také lůžko má vliv na kvalitu spánku. Není dobré, když je nadměrně tvrdé, nebo zase příliš měkké. Těsně před spaním se osprchujte vodou, která má pokojovou teplotu. Potom se lehce osušte. V žádném případě se nemasírujte a netřete silně ručnícem. To si nechte na ráno.

Křesťanům by nemělo být potřebné připomínat, jak důležitá je večerní modlitba. Tato chvíle, strávená v rozmluvě s nebeským Otcem, přináší do srdce klid a pokoj. To vyznal již před staletími David, a platí to stále stejně: „Já u pokoji i lehnu i spáti budu, nebo ty, Hospodine, sám způsobiš mi bydlení bezpečné.“ (Žalm 4,9) Podobně i v knize Přísloví čteme, že vyrovnaný vztah s Bohem je podmínkou dobrého spánku: „Když lehneš, nebudeš se strašit, ale odpočívatí budeš, a bude libý sen tvůj.“ (Přisl 3,24)

A závěrem ještě dodejme, že stejně jako je důležité smíření s Bohem, je nutné vyrovnat se i s bližními. Nezapomeňme na hezké a laskavé slovo svým drahým a také na polibek na dobrou noc. K. S.

SPRAVEDLIVÁ ODPLATA

Skut 5,1—11

První křesťanský sbor v Jeruzalémě prožíval svoje opravdové letnice. Pán církve bohatě požehnal námahu učedníků a každý den přidával nové duše. Mezi obrácenými bylo mnoho chudých a také velké množství sirotků a vdov. Proto křesťané při každé příležitosti přinášeli dary pro potřeby těchto členů sboru, kterých bylo stále více a více. Oni si sice nestěžovali a od nikoho nic nežádali. Byli skromní a uctiví. Ti nejchudší snad sedávali někde v posledních lavicích nebo stáli těsně vedle sebe u sborových dveří. Když skončila pobožnost, byli první, kteří se vytrhli ven z místnosti, protože se nechťeli ukazovat ve svých skromných šatech. Sami o sobě dobře věděli, že na nich je vidět jejich příslušnost ke třídě nemajetných. Diakoni a diakonky, kteří navštěvovali jejich domácnosti, se znepokojením zjišťovali, kolik je mezi nimi nemocných a jak podvyživené jsou jejich děti.

V jeruzalémském sboru však byli i bohatí a velmi bohatí členové. Mnozí z nich se zabývali obchodem a výrobou věcí pro denní potřebu. Tito lidé dobře vydělávali, měli velké domy a obchody a v ničem neměli nedostatek.

A tak společenství věřících v Jeruzalémě bylo opravdu velmi pestré a rozdíly mezi nimi byly do očí bijící. Proto farizeové a zákoníci, kteří brojili a ukládali proti zrodu prvního křesťanského sboru v Jeruzalémě, jenž byl centrem izraelského kultu, právě na tyto třídní rozdíly mezi křesťany poukazovali. Obviňovali je z nedostatku lásky k bližním, i když oni sami dávali milidary pouze z toho, co jim zbylo a jen tehdy, když věděli, že je jiní lidé pozorují. U nich opravdu neplatila Kristovská zásada „ať neví pravice, co činí levíce“. A když se do sboru začali hrnout i jinověrci — Řekové, Římané a příslušníci jiných národností, bylo již nutné uvažovat o tom, jak odstranit bídu a chudobu věřících a vyrovnat třídní rozdíly obrácených duší.

A právě v oné chvíli se stal velký zážrak. Bůh pohnul srdcem majetných křesťanů, kteří ochotně a rádi přinášeli dary do sborové pokladnice. Někteří z nich dokonce prodávali svoje polnosti a peníze přinášeli církvi, jiní zase pravidelně odváděli potraviny pro hladovějící rodiny a šatstvo pro sirotky a vdovy. Tak v krátké době zacpali i ústa farizejů a zákoníků, kteří je obviňovali z nedostatku lásky ke spoluvěřícím. Však jim Pán Ježíš jednou výstižně řekl, že „vidí třisku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozorují“. (Mat 7,3)

V církvi nastal obrát k lepšímu. Nikdo nehladověl, nikdo srdcem majetných křesťanů, kteří ochotně a rádi přinášeli dary do sborové pokladnice. Někteří z nich dokonce prodávali svoje polnosti a peníze přinášeli církvi, jiní zase pravidelně odváděli potraviny pro hladovějící rodiny a šatstvo pro sirotky a vdovy. Tak v krátké době zacpali i ústa farizejů a zákoníků, kteří je obviňovali z nedostatku lásky ke spoluvěřícím. Však jim Pán Ježíš jednou výstižně řekl, že „vidí třisku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozorují“. (Mat 7,3)

A tehdy, když se tyto dary lásky množi-

ly a když radost učedníků a diakonů vzrůstala, stalo se něco hrozného, co otrásl celým sborem. Jedni manželé, oba členové mladého jeruzalémského sboru, prodali svoje pole a část peněz přinesli k novému apoštolu, aby i oni zmírnili bídu chudých členů. Čteme ovšem, že právě v souvislosti s tímto jejich lidumilným skutkem byli oba usmrceni. Snad se nám to zdá lidsky nepochopitelné a až příliš drastické. Však také tento příběh vyvolal v celé církvi nemalý otřes, i když na druhé straně posloužil k hlubší víře členů sboru, protože poznali, že oba potrestaní vzali odměnu za nepoctivě pohnutky, za ctižádost a lakomství.

Z Písma víme, že Ananiáš a Zafira — tak se tyto manželé jmenovali — se původně rozhodli obětovat všechny své peníze, které za prodané pole utržili. Později se jim to však zdálo být příliš mnoho a svého rozhodnutí litovali. Dohodli se tedy na tom, že pro potřeby sboru obětují jen část získaných peněz. Oni zapomněli, že tam, kde se láska prokazuje jen ze společenských nebo částečně náboženských důvodů, přináší více škody než užítku. A to se ukázalo i zde. Jistě by nikdo nic nenamítal proti jejich vzájemné domluvě, že darují jen část peněz, kdyby nebyli před apoštoly tvrdili, že jsou to všechny peníze za prodané pole. A právě zde je příčina jejich tragédie.

Tito manželé chtěli být před církví pěknými a dobropověstnými členy, kterým šlo o zdar mladého sboru. Skutečnost však byla zcela jiná. Chtěli oklamat Boha, který se oklamat nedá. Jenom člověka je možné oklamat falešnou zbožností. Každý, kdo by chtěl použít náboženství na zakrytí svých nekalkulovaných úmyslů, ten podkopává důvěru v církev, olupuje Boží zvěst o sílu přesvědčení a vědomě hřeší proti Nejsvětějšímu. A stejně je to i se všemi, kteří „vodu káží, ale víno pijí“, s těmi, kteří mají ústa plná „nových světél“ a „nových pravd“, ale v podstatě jdou cestou Ananiáše a Zafiry.

V tomto případě Bůh nejednal nijak unáhleně. Ať se nám onen příběh zdá jakkoliv tvrdý a drastický, musíme přiznat, že se měl stát nejenom pro tehdejší křesťanský sbor v Jeruzalémě, ale pro všechny sbory všech dob výstrahou. I dnes nám připomíná, že Bůh vidí do lidského srdce, že vždycky zná pohnutky lidí, vždy čte myšlenky, nenávidí podvod, faleš a lest a nedá se odbýt podlým lidským kompromisem.

„V případě Ananiáše a Zafiry byl hřích oklamání Boha potrestán vzápětí. Tyž hřích byl často páchan v dalších dějinách církve a mnozí se ho dopouštějí i dnes. I když však dnes není provázen viditelným projevem Boží nelibosti, je i dnes v jeho očích neméně odporný, než byl v době apoštolů. Dostalo se nám výstrahy... Bůh jasně projevil svou ošklivost nad tímto hříchem a všichni, kteří propadli pokrytectví a lakomství si mohou být jisti, že tím hubí své duše.“ (E. G. Whiteová: Skutky apoštolů, str. 53)

T. J. Zigmund

MEZINÁRODNÍ KONGRES MLÁDEŽE V LAUSANNE

Ve dnech 25. až 29. července se konal ve švýcarském městě Lausanne mezinárodní kongres adventní mládeže. Tohoto kongresu se zúčastnili nejen Evropané, ale také hosté ze zámoří a Dálného východu. První mezinárodní kongres adventní mládeže se konal v roce 1928 v Chemnitz, dnešním Karl-Marx-Stadtu. Sešlo se tehdy 1300 mladých adventistů.

PRVNÍ MEŠITA V RAKOUSKU VYSVĚCENA

Rakouští mohamedáni slavili v polovině května ve vídeňském Danau-parku velký svátek. Byla otevřena první centrální mešita v Rakousku, jejíž stavbu dotoval král Khalid z Saudské Arábie. Základní kámen byl položen 29. 2. 1968. V Rakousku žije v současné době 50 000 mohamedánů, z toho asi 2 000 ve Vídni.

NOVÝ PAPEŽ

V neděli 6. srpna v podvečerních hodinách zemřel papež Pavel VI., známý svým úsilím o mír a porozumění mezi národy. Novým nejvyšším představitelem katolické církve se stal benátský arcibiskup kardinál Albino Luciani. Neočekávaně rychlá volba byla oznámena v sobotu dne 26. srpna. Přijal jméno Jan Pavel I., čímž se přihlásil k odkazu a linii svých předchůdců Jana XXIII. a Pavla VI. To také potvrdil ve svém prvním proslovu ke kardinálům. Prohlásil, že chce pokračovat v ekumenickém úsilí, snaze a sjednocení všech křesťanů i ostatních věřících a v šíření křesťanství.

CÍRKEV ADVENTISTŮ S. D. NA KUBĚ

Zprávy z Kuby svědčí nejenom o plné náboženské svobodě tamějších věřících, ale i o pozoruhodné křesťanské věrnosti a oddanosti členů církve adventistů s. d. Ve všech sborech se konají pravidelná shromáždění. Jsou vždy velmi dobře připravena. Oddělení sobotní školy je příslušně živé. Mnohé sbory mají také pěvecký sbor a hudební skupinu.

Na semináři nedaleko Havany se připravuje na dvacet mladých mužů a žen pro službu Pánu. Všichni jsou

vděční, že mají takovou možnost. Seminář vedou tři kazatelé.

Na Kubě je více než 12 000 členů sobotní školy a přes 9 000 pokřtěných členů církve. Počet sborů překročil hranici jednoho sta. Téměř každý sbor má svého kazatele.

POČET OBYVATELSTVA STÁLE ROSTE

I když rok 1977 byl rokem nejnižší porodnosti, přesto statistikové odhadují, že počet obyvatelstva do roku 2019 se znásobí a dosáhne počtu 8,4 miliardy.

Díky zdravotnické péči se snižuje úmrtnost dětí. Také současná celosvětová průměrná věková hranice vysouplila na 60 let. V našich zemích je ještě podstatně vyšší, ale do výpočtu se zahrnují i rozvojové země, kde nejvyšší věková hranice je sotva 40 let. Do budoucích let se počítá s tím, že se lidé budou dožít v průměru 75 let.

EVROPA DUCHOVNĚ UMÍRÁ

Na kongresu evangelických společností, který se konal v červnu ve Švýcarsku, byla odhalena skutečnost, že „Evropa duchovně umírá“. Je pravda, že z Evropy odchází mnoho pracovníků do misijních polí, ale kostely, chrámy a modlitebny právě v zemích Evropy jsou téměř prázdné. Úkol evangelických společností do budoucích deseti let je takový, že by se 700 miliónů Mohamedánů, 600 miliónů Hinduistů, 800 miliónů Číňanů mělo dozvědět o Ježíši Kristu jako záchránci. Stejná zvěst by ovšem měla být obnovena i mezi Evropany.

ARCHEOLOGOVÉ OBJEVILI SAMSONOVO MĚSTO

Američtí a izraelští archeologové objevili oblast, kde, jak věří, stávalo město Tamnata (Timah). Kniha Soudců uvádí ve 14. a 15. kapitole, že toto město bylo domovem Samsonovy filistinské manželky, a že v jeho blízkosti Samson zabil lva.

POČET KNĚŽÍ SE ZMENŠUJE

Podle pramenů z Vatikánu se v Evropě za posledních dvacet let snížil počet kněží. Tak např. v Itálii, kde vzrostl počet obyvatel o více než osm miliónů, klesl počet kněží asi o 2500. V Německé spolkové republice klesl počet kandidátů kněžství o více než polovinu. Také počet vysvěcených kněží se snížil na polovinu. Podobná situace je ve všech evropských zemích s výjimkou Polska a Jugoslávie.

JABLKY PROTI CHOLESTEROLU

Výsledky zkoumání vědeckého týmu na Rutgersově universitě v New Jersey prokázaly, že pektin snižuje množství cholesterolu v těle (způsobujícího arteriosklerózu) a že je v tomto směru vhodnější zbraní než řada široce používaných chemických preparátů. Vhodnější v tom smyslu, že je stejně účinný jako uměle vyrobené medikamenty, ale na rozdíl od nich nemá nežádoucí vedlejší účinky. Především nerozrušuje vitamín A, který tělo nezbytně potřebuje pro rozpouštění tuků.

Vědci provedli pokus na kuřatech. Několik skupin kuřat krmili dva týdny dietou bohatou na cholesterol. Potom nasadili preparáty, které se osvědčily jako látky snižující obsah cholesterolu v krvi. Jedné skupině však byl podáván pektin.

Pektin obstál v soutěži velmi úspěšně. Jen jeden z preparátů (cholestyramin) snížil obsah v krvi a játrech kuřat stejně výrazně jako pektin. Přitom však játra kuřat, která dostávala cholestyramin, vykazovala na konci pokusu nebezpečný úbytek vitamínu A.

Ke stejným výsledkům vedly i pokusy na lidech. Studenti doc. dr. H. Fishera, kteří po tři týdny používali deset gramů pektinu denně, vykázali dvacetiprocentní snížení průměrné hladiny cholesterolu.

Neznamená to, že pektin je zázračný lék. Významné je, že jde o lék přírodní, takže pacient nemusí polykat uměle vyrobené medikamenty.

„Je pravděpodobné, že vysoká spotřeba ovoce v některých částech světa vysvětluje, proč jejich obyvatelé mají v sobě málo cholesterolu,“ prohlásil na shromáždění amerických kardiologů profesor A. Keys.

Jak dostat do těla více přírodního pektinu? Je obsažen v pomerančích, banánech, třešních, hroznovém víně, ananasech, rajčatech, broskvích a dalších ovocích. Ale nejspolehlivějším zdrojem pektinu je jablko, nejlépe i se slupkou.

Má to ovšem jeden háček. Potřebujeme-li snížit nadměrnou hladinu cholesterolu v těle, musíme mu dodat 10 až 15 gramů pektinu denně, což představuje 40–80 dekagramů jablek. Je-li to na někoho moc, měl by jablka doplňovat vhodnými tabletkami. Jablka a další ovoce by však měly převládat.

Je-li dokázáno, že i „pět jablek denně“ brání zvyšování potenciálně nebezpečného cholesterolu v krvi, pak stojí za to se do nich zakousnout, i když se mohou zdát kyselé.

(Podle 100+1 ZZ)

SLÁVU PŘEDCHÁZÍ POKORA. NEJLEPŠÍM PRACOVNÍKEM BOŽÍM JE UČEDNÍK, KTERÝ SE NEJVÍCE PODOBÁ DÍTĚTI. NEBESKÉ BYTOSTI MOHOU SPOLUPRACOVAT S TÍM, KDO NEUSILUJE O VLASTNÍ VYVÝŠENÍ. „HOSPODIN SE UJÍMÁ POKORNÝCH, SVĚVOLNĚ VŠAK SNIŽUJE...“